

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Gospodarski primež nas bo še bolj stiskal

Če ljudje, predvsem strokovnjaki, odhajajo, je treba sprožiti alarm. Če se tega pravočasno ne zavemo, se lahko zgodi najhujše. Davek na beg strokovnjakov je previsok.

stran 2

Učinki ukrepov so skromni

Ukrepom pohaja sapa, ocenjujejo v gospodarstvu. Zadnje besedo je težko reči, saj bo piko na i dal za središče septembra najavljeni tretji paket ukrepov

stran 3

Dela je veliko, zato je delavcev vedno premalo

Pred novim vodstvom krajevne skupnosti Bela so težke naloge. Z leti naj bi spet dobila ugled, ki ga je že imela.

stran 4

Najbolj vžgejo domače igre

Vsa srečna je, da je spet v Jelendolu. Ne more razumeti, da nekateri hočejo v Trzič. Njo je vseh deset let vleklo le sem gor. Prevzela je trgovino.

stran 6

Proti epidemiji pomaga le umivanje

Od gorenjskih osnovnošolcev, ki so bili v kolonijah na Stenjaku in v Novigradu, jih je sto zbolelo za grižo. Obstaja nevarnost, da se epidemija razširi tudi na Gorenjskem.

stran 7

Svetovni gozdarski vrh v Ljubljani

Ljubljana — Včeraj se je začela doslej največja in najkakovostnejša strokovna prireditel v Ljubljani, kongres IUFRO, mednarodne zveze gozdarskih in lesarskih raziskovalnih organizacij. Udeležuje se ga nad 2000 vrhunskih strokovnjakov s tega področja, odprl pa ga je predsednik zveznega izvršnega sveta Branko Mikulič. Naša vlada je pokrovitelj tega kongresa. V Ljubljani zbrani zborovalci zastopajo skoraj 15 tisoč raziskovalcev iz 93 držav sveta. Razprave bodo hkrati v 35 dvoranah v Cankarjevem domu in v drugih dvoranah v Ljubljani. Govor je o vseh vidikih gozdarstva in lesarstva: o ekologiji, pogodovanjih, gozdnih delih in tehnikah, urejanju in varovanju gozdov, ekonomiki in načrtovanju, informatiki, uporabi satelitov in metodah raziskovanja. Prvi del posvetovanja bo v Ljubljani, drugi del pa bo obsegal strokovne ekskurzije v naša gozdna prostranstva, v 16 gozdarskih predelov Jugoslavije.

-jk

Trzič, 7. septembra — Živahno je bilo; kot vselej. »Štanti« so bili polni in tudi gostinci niso odpovedali, tržiške brzole so zares dišale. Vse kaže, da je uspela tudi ta sušarska nedelja, ki so jo skupno pripravili tržiški turistični delavci in vse tržiške delovne organizacije. Več o tem si oglejte na zadnji strani. — Foto: D. Dolenc

Spremembe

Razmere so zelo težke, toda ne brezupne, je na včerajšnji seji republiške konference SZDL Slovenije oceno sedanjih družbenoekonomskih razmer v državi strnil Janez Zemljarič, podpredsednik zveznega izvršnega sveta.

Izluščiti velja njegovo oceno junijskih in julijskih ukrepov, ki so bili naravnani k izboljšanju gospodarskih razmer, vendar rezultati niso bistveno boljši. Ne zaradi kratkega časa, temveč zaradi premajhnih naporov, da bi izkoristili spremembe v dohodkovnem položaju izvoznega gospodarstva in ga usmerili v povečevanje njegove konkurenčne sposobnosti, iskanje novih trgov in v večji devizni priliv. Drugače povedano: razlog tiči v slabi izvozni sposobnosti našega gospodarstva, ki težko išče svoj prostor pod svetovnim soncem.

Ocene že same po sebi povedo, da so nujne spremembe, ne le kratkoročne, ki gase požare, temveč dejanja, ki bodo privedla do večje rasti proizvodnje in izvoza, do okleščanja vseh vrst porabe, tudi tiste, o kateri govore najbolj tiho, do poštenega zidanja cen, do denarne discipline, ki ne bo več porajala sive ekonomije.

Skratka, do ravnanja, ki ne bo več jemalo v zakup visoke inflacije in tako inflacijske spirale gnalo kvišku, v višave, ki čez sto odstotkov postanejo vrtoглаve in zelo nevarne.

M. Volčjak

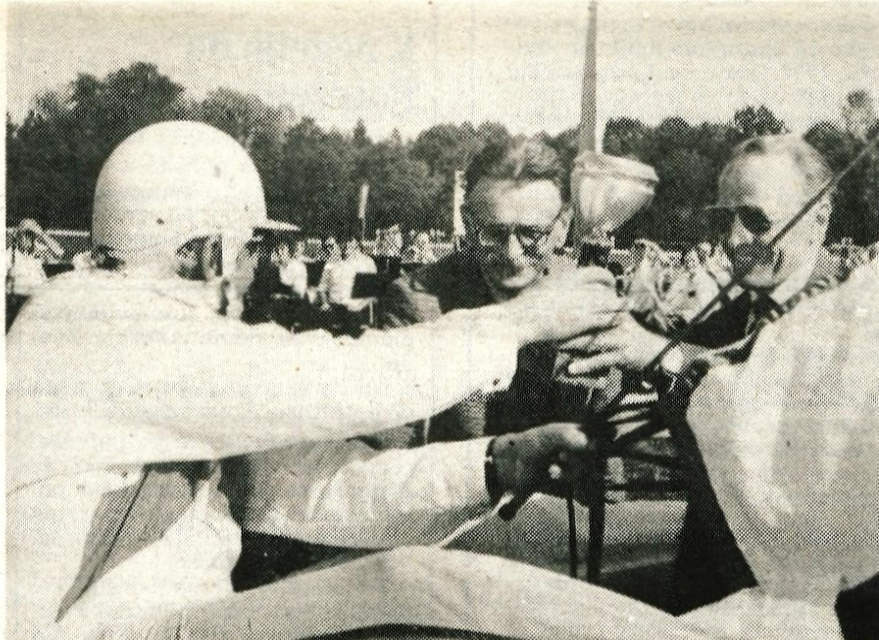
Nove atletske naprave

Kranj, 8. septembra — Danes ob 16. uri se bo na novi atletske stezi na stadionu Stanka Mlakarja v Kranju začel triindvajseti mednarodni atletske miting. To bo hkrati slovesna otvoritev obnovljenih atletske stez, kar sovpada s praznovanjem štiridesetletnice atletike v Kranju in tridesetletnice atletskega kluba Triglav iz Kranja. Na ta miting so se atletske delavci Triglava iz Kranja dobro pripravili, dobili pa so tudi elitno mednarodno udeležbo. V šestnajstih moških in ženskih disciplinah bo nastopilo nad sto tekmovalk in tekmovalcev iz Avstrije, Bolgarije, Italije, Švice, Turčije in Jugoslavije.

je. Od naših atletov in atletinj bodo nastopili skoraj vsi najboljši, med njimi tudi vsi slovenski, med gosti bo tudi petnajst reprezentantov Turčije in imenitni atleti Bolgarije in Grčije. Od Bolgarov bodo nastopili Isajev, skakalca v višino z 229 in 225 cm, Dakov in Pejev, sprinterja Markov in Boženovski na 100 m. Od Grkov bo nastopil metalec Koutsoviciš z osebnim rekordom 20,58 m, v teku na 800 ali na 1500 m bo nastopil Christopoulos, na 400 m pa brata S. in V. Kaliposis.

Torej se jutri od 16. ure naprej na stadionu Stanka Mlakarja obeta res kvalitetna mednarodna udeležba.

-dh

Vrhunska konjeniška prireditel na Brdu — Skoraj 60 najboljših jugoslovenskih kasačev se sodelovalo na nedeljski konjeniški prireditvi na Brdu. Dobro so se odrezali tudi tekmovalci Vzrejnega centra Brdo. Lojze Gorjanc je zmagal s svojim Nepalom B v dirki za 3- do 12-letne kasače. Pokal mu predaja predsednik jeseniške skupščine Jakob Medja. Več o dirki na športni strani. (jk) — Foto: F. Perdan

Jesensko poletje — Še štirinajst dni je do začetka koledarske jeseni. V hribih, od koder se živina že vrača s paše, pa že diši po njej. Zdaj je čas za prijeten izlet ob koncu tedna ali pa tudi za daljši oddih. A. Ž. — Foto: F. Perdan

Vzornik Balkana

O Balkanu, njegovih ljudeh, njegovi zgodovini in tudi njegovi sedanjosti vsi v Evropi ne mislijo najboljšje. Za marsikoga iz »razvitega« sveta je Balkan samo simbol zaostalosti, ozemlje, kamor sodobna svetovna gibanja in razmišljanja le stežka prihajajo, kjer se so v zgodovini začelje le vojne.

Vendar je Balkan lahko v marsičem vzor Evropi in svetu. Kakšno je lahko regionalno sodelovanje športnikov, so pokazale v nedeljo končane balkanske atletske igre v Ljubljani. Srečanja športnikov balkanskih držav so najstarejše regionalno športno tekmovanje na svetu in pri tem vodijo atleti in smučarji. Tudi udeležba Albanije na ljubljanskih igrah je dokaz, da se balkansko sodelovanje krepi in da se lomijo medsebojna razhajanja. Z Balkana je prišla prva ideja o ustanavljanju con miru v Evropi in kasneje ideja, da na tem območju ne bi bilo jedrskega orožja. Naša država je bila pobudnica, da se regionalno politično in gospodarsko sodelovanje v Evropi krepi, in najlepši primer tega je delovna skupnost Alpe Jadran. Balkan postaja vedno bolj most med Evropo in Azijo, stičišče ljudi različnih nazorov in navad, mesto njihovega medsebojnega boljšega poznavanja. Balkan je zato marsikom v Evropi lahko tudi vzor, kako je treba reševati probleme v sedanjem napetem svetu.

-jk

Avtokros v Tunjicah

Tunjice, 9. septembra — Prizadevni športni delavci Avtomoto društva Kamnik se v teh dneh v Tunjicah skrbno pripravljajo na organizacijo drugega republiškega prvenstva v avtokrosu. Zanimiva prireditel v vožnji čez drn in strn, letos že druga te vrste pri nas, bo od 26. do 28. septembra na posebni progi za avtokros v Tunjicah. O tej novosti pri nas bomo še pisali. Tokrat omenimo le to, da je ta šport v svetu poznan že okrog 15 let.

A. Ž.

Odprli bomo novo prodajalno s tekstilom

Kje?

Kdaj?

Končana 8. vrhunska konferenca neuvrščeni v Harareju

Na Cipru odločitev o prihodnjem srečanju

Harare, 6. septembra — Sklepno zasedanje 8. vrhunske konference neuvrščeni v Harareju je trajalo kasno v noč. Državniki, med njimi tudi predsednik našega predsedstva Sinan Hasani, ga ocenjujejo kot uspešnega in koristnega. V primerjavi s preteklimi srečanji je bilo na tem sklenjenih več konkretnih dogovorov, ki se nanašajo na reševanje problematike Juga Afrike, sodelovanje v Sredozemlju, reševanje bližnjevzhodne krize in končanje vojne med Iranom in Irakom. Uspeh Harareja je ustanovitev stalnega ministrskega komiteja za dialog z razvitimi državami Severa, oblikovanje komisije za spodbujanje sodelovanja Jug—Jug in dogovori o reševanju problematike dolgov financ, denarja in trgovine. Neuvrščeni bodo oblikovali poseben fond za pomoč afriškimi državam, ki mejijo na Južnoafriško republiko. Konferenca je pokazala enotnost gibanja ter pripravljenost, delati po začrtani poti. To je bil dober vrh, ki veliko obeta, ki je obdržal enotnost in akcijsko sposobnost gibanja. Pokazal je skupno odločenost, bojevati se za boljši svet.

V Harareju pa so se pokazale še vedno očitne razlike v gibanju. V odnosu do velesil, do Združenih držav Amerike in Sovjetske zveze. Vrh je po nepotrebnem razburkal libijski voditelj Gadafi, ki je po svoje razdelil svet: na imperialistični in revolucionarni del. Neuvrščeni so po njegovem nepotrebna, prav tako pa se je znesel nad tistimi arabskimi državami, ki se pogovarjajo z Izraelom in sodelujejo z Združenimi državami Amerike. Na konferenco je vplivala kriza pri razpletu ugrabitve letala v Karačiju. Konferenca je pokazala, da gibanje še šepa pri organizacijskih in proceduralnih vprašanjih, pri učinkovitosti dela najvišjih organov neuvrščene gibanja.

Problem, ki je razvil neuvrščene, je bila določitev države, kjer bo prihodnje, 9. vrhunsko srečanje neuvrščeni. Kandidati so bili sprva štirje, sedaj pa imata največ možnosti Nikaragva in Indonezija. Vendar bo o tem odločeno šele čez dve leti na sestanku zunanjih ministrov na Cipru.

J. Košnjek

Ohranjamo tradicije NOB

Slovesnost pri spomeniku na Jezercih

Cerklje — V nedeljo, 7. septembra, je bilo pri spomeniku Poti in bojev 2. Grupe odredov in Kokrškega odreda na planini Jezerca pod Krvavcem 13. srečanje borcev, aktivistov in planincev. Srečanja se je v zelo lepem vremenu udeležilo več kot 500 ljudi, med njimi preživeli borci 2. Grupe odredov in Kokrškega odreda, številni praporščaki, predstavniki družbenopolitičnega življenja kranjske občine in cerkljanskega območja, taborniki Gorenjskega odreda, več kot 60 planincev Planinskega društva Kranj ter številni krajanji iz vasi pod Krvavcem. Delegacije so k spominskemu obeležju položile vence, bogat kulturni program pa so pripravili člani KUD Davorin Jenko iz Cerkelj, učenci OŠ Davorina Jenka iz Cerkelj ter člana Mestnega gledališča ljubljanskega Vera Perova in Janez Eržen. Slavnostni govornik je bil predsednik občinske konference ZSMS Kranj Boštjan Šefic, ki je med drugim poudaril herojsko pot 2. Grupe odredov, ki je prišla iz Dolenjske prek Gorenjske in Krvavca na Štajersko.

Nemška ofenziva pod Krvavcem kljub razsežnosti ni dosegla pomembnega vojaškega uspeha. Avgustovski dnevi pod Krvavcem 1942. leta so bili najbolj tragični dogodek v štiriletni narodno-osvobodilni vojni na območju Krvavca, med dolinama Kokre in Kamniške Bistrice. Davek je bil res velik. Domači izdajalci, sodelavci okupatorja in organizatorji bele garde na Gorenjskem so uničili veliko življenj zavednih in junaških borcev 2. Grupe odredov, ki so na dolgi poti neprestanih bojov in nadčloveških premagovanj z Dolenjske na Štajersko za vedno omahnili na sončnih pobočjih Krvavca. Od 13. do 20. avgusta 1942. leta je padlo 24 borcev, od tega 16 iz 2. grupe odredov, 14 pa so jih ujeli.

Po slovesnosti je bilo pri spomeniku na Jezercih partizansko srečanje, ki je trajalo do poznih popoldanskih ur.

J. Kuhar

V soboto in nedeljo ob 13.30 na Brniku

Velika letalska prireditev

Brnik, 9. septembra — Slovesnosti s prireditvami ob 100-letnici rojstva Edvarda Rusjana se bodo začele že v petek, 12. septembra, ko bodo ob 11. uri na letališču na Brniku odprli zanimivo razstavo.

Odprl jo bo generalpodpolkovnik Anton Tus, komandant vojnega letalstva in protiletalske obrambe. Prikazala bo naše vojno in civilno letalstvo, letalsko industrijo, športno letalstvo in delo ter življenje pionirja slovenskega in jugoslovanskega letalstva, Edvarda Rusjana. Razstava bo tudi uradni začetek tridnevni prireditvi na letališču na Brniku, katerih prireditev je ob 100-letnici rojstva Edvarda Rusjana Letalska zveza Jugoslavije, organizator pa Letalska zveza Slovenije. Pokrovitelj prireditve je predsednik predsedstva SR Slovenije Franc Popit.

Ze prvi dan, v petek, po otvoritvi razstave, bosta slovesnosti obogatila dva dogodka. Ob 11. uri bo iz Amerike na letališče Brnik priletelo letalo DC 10 z imenom Edvard Rusjan, ob 13. uri pa bo prikaz Jatovega letala 737 v zraku in na tleh. V petek zvečer ob 20. uri bo v poslopju Filharmonije v Ljubljani slovesna akademija. Iz petkovega programa še posebej priporočamo mladim ogled razstave.

V soboto in nedeljo bo brniško letališče prireditveni prostor in prava paša za oči. V soboto ob 13.30 se bo namreč začela generalna za nedeljski letalski miting. Prireditve je ta dan namenjena predvsem mladim, prikazala pa bo vse, kar bo moč videti tudi v nedeljo. Začela se bo s startom zmajarjev s Krvavca in skokom skupine padalcev ter nadaljevala z nastopi najodobnejših vojaških in drugih letal. Nastopila bo tudi znana akrobatska skupina.

Ze predprodaja vstopnic v obliki kartona, v katerem sta značka in nalepka, je pokazala veliko zanimanje za prireditev. Številne obiskovalce pričakujejo prireditelji predvsem v soboto in v nedeljo. Vsem, ki bodo v soboto in nedeljo prišli na Brnik, svetujemo, naj se pravočasno odpravijo zdoma. Parkirnih prostorov za osebna vozila bo dovolj, iz Kranja, Ljubljane in Mengša pa bodo vozili tudi izredni avtobusi, v katerih bo moč kupiti tudi vstopnice za prireditev.

A. Ž.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenic, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, stavek Gorenjski tisk, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik izdajateljskega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargi (glavni urednik in direktor) Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica) Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Žalar (gorenjski kraji), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Lea Mencinger (kultura), Darinka Sedej (Jesenice), Helena Jelovčan (Škofja Loka, kronika), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Dušan Humer (šport), Danica Dolenc (za dom in družino, Trzice), Marjan Ajdovec (tehnični urednik), Franc Perdan (fotografija). Časopis je polteden, izhaja ob torkih in petkih.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda in računovodstvo 28-463, mali oglasi in naročnina 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Naročnina za II. polletje 1986 je 2.600 din.

Delovne skupine CK ZKS v gorenjskih kolektivih

Gospodarski primež nas bo še stiskal

Kranj, Jesenice, 4. septembra — »Če ljudje, predvsem strokovnjaki, odhajajo, je treba sprožiti alarm. Če se tega pravočasno ne zavemo, se lahko zgodi najhujše. Davek na beg strokovnjakov je povsod visok. Zveza komunistov ob tem ne sme molčati,« je opozarjala članica CK ZKS Milica Ozbič na seji stalne akcijske konference ZK v kranjski Savi. Z enakimi problemi se ukvarjajo v jeseniškem Kovinarju.

Sava Kranj

»V to jaboko bo treba ugrizniti, čeprav ne bo prijetno, strokovnjakom pa ponuditi vabljive razmere. Teh ljudi ni na pretek in po njih je vedno večje povpraševanje. Od njihovega dobrega dela je odvisen dohodek vseh, vendar, žal, vsi ljudje ne mislijo tako. Strokovnjake bo treba dobiti, zaposlene šolati in prešolati ter seveda bolje nagraditi. To je za Savo izredno pomembno, saj števila zaposlenih ne bodo povečevali, ampak jih bo nadomestila tehnologija, ki pa bo terjala sposobne in izobražene ljudi,« sta v razpravi dejala Milica Ozbič in direktor Save Vilijem Zener. O podatku, da so začeli tudi iz Save odhajati strokovnjaki, so med obiskom delovne skupine CK ZKS največ govorili. Z boljšim nagradenjem strokovnega dela so želeli v Savi ta neugodna gibanja preprečiti, vendar je predlog na referendumu padel. Te naloge se v tovarni lotevajo, vendar bi bilo veliko lažje, če bi šle zadeve po normalni poti. Povprečni mesečni osebni dohodek za redno delo je sedaj 113.300 dinarjev, najnižji v tovarni za normalno delo pa 71.000 dinarjev. Vendar so težnje po uravnolovki zelo izrazite.

Milica Ozbič je povedala, da se bodo razmere za gospodarjenje še zaostrovale in da bo zvezi izvršni svet vztrajal pri doslednem spoštovanju ukrepov. Po juljskem izboljšanju je jugoslovanski izvoz avgusta spet opešal in zato ni veliko izboljšav, da bi vrstni red plačevanj do tujine spremenili. Za zdaj se plačila do tujine še opravljajo. V prihodnje je pričakovati še ostrejšo vztrajanje pri konvertibilnem izvozu in brzdanje klirinškega, kar pomeni, da se bo marsikdo, ki se je preveč usmeril na kliring, znašel v težavah. Sedanji položaj je tak, da aktivni izvozniki niso dosti na boljšem kot »pasivci«, med katere sodi tudi Sava. Njen polletni izvoz je znašal 21,6 milijona dolarjev, kar ni povsem skladno s predvidevanji, predvsem zaradi nerealnega tečaja dinarja, uvoz pa je dosegel 22 milijonov dolarjev.

V nedeljo na Porezen

Kranj, septembra — Organizacijski odbor za pohode na Porezen sporoča, da bo letni pohod na Porezen v nedeljo, 14. septembra. Ob 11. uri bo kratka komemoracija pri spomeniku padlim na vrhu Porezna, po končani slovesnosti pa bo otvoritev prenovljenega planinskega doma Andreja Žvana-Borisa.

Na Porezen se gre iz Cerknega po poti Kosovelove brigade, iz Železnikov prek Davče po poti Gorenjskega vojnega področja, iz Podbrda po poti Inženirskega bataljona XXXI. divizije, iz Jesenice po Dolgi poti in s Petrovega brda. Vse poti so označene.

Po otvoritvi doma bo zabava, planinci bodo poskrbeli tudi za jedačo in pijačo. Vsekakor pa naj se pohodniki planinsko opremijo in vzamejo s seboj dodatna oblačila, če bo slabo vreme.

Kranj, 5. septembra — Na tradicionalnem dnevu samoupravljalcev so se v petek zbrali delavci Elektro Gorenjske. Na srečanju so podelili priznanja delovnim jubilarom in dobrim zunanjim sodelavcem. Slavnostni govornik je bil Boris Bavdek, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko, ki je spregovoril o sedanjih družbeno-ekonomskih razmerah, posebej seveda v elektro-gospodarstvu, kjer so zaradi denarnih težav zaostrene. Ob koncu je poudaril pomen naložb za boljšo oskrbo Gorenjske z elektriko: h koncu gre gradnja RTP Okroglo, gradnja daljnovid in RTP Jesenice, pomembna naloga pa je gradnja daljnovoda in RTP Trzič, saj je napajanje Trziča zdaj najbolj kritična točka na Gorenjskem. Zaradi vodnih zmogljivosti pa je za Gorenjsko pomembna tudi gradnja malih vodnih elektrarn, ki so vključene v skupni gorenjski načrt. — Foto: F. Perdan

jev. Uvoz bi bil večji, če ne bi bila Sava že lani kupila na tujem del reprodukcijskega materiala in če ne bi bila vlagala v domačo proizvodnjo korda, saj, kavčuka in kemikalij. Njihova kakovost se sicer izboljšuje, vendar vedno še ne dosega kakovosti uvoženega blaga. Vendar, trdijo v Savi, moramo vgrajevati kvalitetne materiale, če želimo obdržati tuji trg. Blizu 30 odstotkov celotnega prihodka da izvoz in to je daleč nad povprečjem jugoslovanske gumarske industrije in toliko, kolikor povprečno izvažata slovenska industrija. Sava izvažata skoraj polovico proizvodnje in zavrača očitke, da še premalo izvažata, čeprav možnosti za povečanje so, vendar se bo treba poslovno primerneje organizirati. Z gumami so prodrli k Oplu, pogovarjajo se o prodaji umetnega usnja, klinastih jermenov itd.

Sava je v polletju finančno »izplavalala«, vendar ne tako, kot so pričakovali. Zaradi nerednega plačevanja v tujini se je zatikalo pri uvozu surovin, načeta pa je bila tudi akumulacija, in to predvsem zaradi velikih dodatnih obveznosti iz dohodka. Primerjalni polletni indeksi dajatev za splošno in skupno porabo je skočil za 280 do 360.

J. Košnjek

Kovinar Jesenice

Komunalno podjetje Kovinar z Jesenic, ki v treh tozidih in skupnih službah zaposluje 282 ljudi, se ne spopada z izgubami, razen občasnimi po tozidih, ki so sezonskega značaja. Tudi z likvidnostjo nima nobenih težav; z obračanjem denarja služi celo pozitivne obresti. Kljub temu pa v podjetju še zdaleč niso zadovoljni.

Njihovi zaslužki so globoko pod povprečjem dejavnosti, ravno tako pod občinskimi in republiškim povprečjem, čeprav za plače namenjajo toliko dohodka, kolikor ga največ lahko, ne da bi pretirano zajedli v vsoto, namenjeno za nakup in obnovo strojev. V polletju so za občinskimi 97.049 dinarji povprečnega osebnega dohodka zaostajali v

Še zdaj ni vseh šolskih učbenikov

Šola hoče, knjigarna noče

To, da so razlogi, zakaj v knjigarnah še ni vseh učbenikov za osnovno in srednje šole, baje objektivne narave, da je kriva tiska s časom in še bolj z denarjem, ne more odtehati jeze šolarjev in staršev, ki po njih zaman sprašujejo.

Hudi krvi potem prilije ognja še zahteva učiteljice, ki jo zamuda tiskarne očitno ne zanima, ampak hoče, da imajo otroci v sedmem razredu učbenik za zemljepis na klopeh. Če ga v knjigarni ni, ga izvirajte pri lanskim sedmošolcih ali sosedih, kjer hočete, pravi.

V šoli učbenika, ki ga ni mogoče kupiti nikjer v Sloveniji, seveda ne smejo zahtevati. A pustimo to drugo plat. Dejstvo je, da založbe oziroma tiskarne tudi letos niso pravočasno založile knjigarn z vsemi učbeniki. Pravi odgovor, zakaj zamude, bi težko dobili. Tiskarna bi se izgovarjala na založbo, ta na strokovni svet za vzgojo in izobraževanje, skratka, šlo bi tja gor do sestavljalca učbenika, ki pa tudi ne bi hotel prevzeti krivde, saj je to zgolj njegovo honorarno delo...

Tako je prvi teden pouka v osnovni šoli minil brez učbenika za matemati-

Kovinski predelavi za slaba dva tisočaka, v Nizkih gradnjah in Komunalnih službah pa kar za tri tisočake. Razlog za tako zaostajanje so predvsem cene komunalnih storitev, ki komaj pokrivajo stroške poslovanja, zaradi pomanjkanja dela pa so bili v težavah tudi Kovinarjevi gradbeniki.

Zaradi slabih plač se tudi hitreje kot je običajno menjavajo delavci. Samo avgusta jih je na novo prišlo trinajst. Posebno problematična so ključna dela; trenutno so brez vodje tozda nizke gradnje in vodje splošnega sektorja, zasilo rešitev so našli za komercialni sektor, precej delavcev pa jim manjka tudi v vzdrževanju, kar je v veliki meri posledica nepremišljene štipendijske politike iz preteklih let.

Da bi dosegli izdatnejši dohodek — ne le za plače, ampak tudi za nakup potrebnih strojev in rezervnih delov, ki so večinoma uvoženi — so v Kovinarju izdelali sanacijski program. Nalogo so tudi časovno opredelili, zapisali nosilce in njihovo odgovornost.

Razvoj vidijo različno; medtem ko ima Kovinska predelava možnost za širitev proizvodnje, se v Nizkih gradnjah zavzemajo predvsem za kakovostno rast, v Komunalnih službah, kjer so letos prevzeli še investitorstvo komunalnih objektov in naprav, pa imajo pred seboj nekaj zahtevnih gradenj, kot sta čistilni napravi za mesto Jesenice in kasneje za Kranjsko goro ter centralna deponija odpadkov na Mali Mežakli.

Velik problem Kovinarja so številni šibki tozdi, izredna razdrobljenost oziroma pestrost proizvodnih programov. Zato razmišljajo o organizacijskih premikih. Ena možnost je, da bi se tozda Nizke gradnje in Komunalne službe združila Kovinska predelava pa povezala v Slovenija-cesto-Tehniko, za katero pretežno dela. Pretehtati pa bi kazalo tudi povezavo vse komunale v občini, ki je prav zaradi razdrobljenosti pogosto strojno premalo izkoriščena in učinkovita.

H. Jelovčan

Kranj, 6. septembra — Delavci kranjske trgovske organizacije Merkur so v soboto z delavskim srečanjem praznovali 90-letnico. Na jubilejnem zboru kolektiva, ki ima 1.230 delavcev, so podelili plakete delavcem, ki so Merkurju zvesti že petindvajset let in več, ter priznanja delovnim jubilarom. Na srečanju je spregovoril Alojz Klemenčič, predsednik republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve, ki je poudaril, da so sedanjí ekonomski ukrepi še premalo naravnani k temu, da bi razvili vlogo trgovine kot pospeševalca razvoja tržnega gospodarstva in prilaganja proizvodnih programov tržnim razmeram. Pohvalil je Merkur, saj sodi med izredno uspešne delovne kolektive, njegovi poslovni rezultati so boljši kot rezultati slovenske trgovine v celoti. Foto: F. Perdan

V večjih kranjskih tovarnah pravijo

Učinki ukrepov so skromni

Kranj, 5. septembra — Na slabe učinke ukrepov tekoče gospodarske politike opozarjajo predvsem v Iskri Kibernetiki in Iskri Električna orodja, kjer ocenjujejo, da jih v devetih mesecih lahko privedejo v izgubo. V Planiki pomembnejšega izboljšanja pri zaslužku s prodajo na tuje ne pričakujejo. V Tekstilindusu čakajo na skrajšanje roka za uveljavitev novih cen, saj so njihovi izdelki sezonskega, modnega značaja. V deloma boljšem položaju pa sta zdaj Iskra Telematika in Sava.

Ukrepom pohaja sapa, njihovi učinki so skromni, slišimo te dni ocene iz gospodarstva. Zadnje besede je še težko reči, saj bo piko na i dal za sredino septembra najavljeni tretji paket ukrepov. Šele tedaj se bo dalo zanesljivo reči, kakšen je bil njihov značaj.

Posamične ocene pa vendarle že imamo. V Kranju so pripravili posebno informacijo o razmerah v največjih gospodarskih organizacijah v občini: Iskri Kibernetiki, Iskri Električna orodja, Iskri Telematici, Savi, Tekstilindusu in Planiki.

Spet se pojavljajo sive cene

Cenovni predpisi so, kot kaže, najbolj udarili izdelovalce končnih izdelkov, kar je bilo moč pričakovati. Kdor prodaja na trgu, mora »zamrzniti«
cen spoštovati, pri surovinah in izdelavnem materialu lahko nastajajo sive cene in v večjih kranjskih tovarnah pravijo, da je pač tako.

Na neustrezno razliko med izdelavnim materialom in ceno izdelkov opozarjajo predvsem v Iskri Kibernetiki, kjer je njihov električni števec tipičen primer. Njegova cena je pod strogim zveznim nadzorom in danes dosega le tretjino cene para moškega čevlja. Izpad celotnega prihodka je zategadelj velik, saj pravijo, da znaša že okoli 4 milijarde dinarjev. Pod podobnim pritiskom so v Iskri Električna orodja.

Vloga za skrajšanje »podražitvenega«
roka s 120 na 60 dni so v Kibernetiki že dobili zavrnilno, na odgovor pa še čakajo v Tekstilindusu, kjer imajo izdelki sezonski, modni značaj, zato je njim takšen rok vsakakor predolg.

Tudi v Savi opozarjajo, da je 120-dnevno prehodno obveščanje o povzidanju cen predolgo obdobje, saj medtem porast tečaja tujih valut in domačih cen surovin ter izdelavnega materiala že lahko privede v izgubo.

Dinar drsi prepočasi

Opozarjajo na prepočasno prilaganje vrednosti dinarja tujim valu-

tam, v Kibernetiki posebej na podcenjeno vrednost dolarja. V Planiki pravijo, da bodo zaradi počasnega drsenja dinarja v zadnjih dveh mesecih razvrednoteni vsi učinki junjskega prilaganja tečaja dinarja in povečanih izvoznih spodbud. Le-te tudi ne izboljšujejo dohodkovnega položaja izvoznikov, saj so višje izvozne spodbude v primerjavi s povečanjem cen vhodnih materialov sorazmerno nizke.

Industrijska proizvodnja je namreč v kranjski občini v veliki meri odvisna od uvoza surovin in izdelavnega materiala. Zlasti Planika, Sava, Telematika in Tekstilindus opozarjajo, da poslovne banke prepočasni in neredno nakazujejo plačila v tujino, zato je ogrožena njihova redna oskrba iz uvoza in nemotena proizvodnja. V Tekstilindusu pa so dodali, da so takse za uvoz izdelavnega materiala in neblagovna plačila še enkrat višje, kar izničuje denarne učinke povečanih izvoznih spodbud.

Poslovne banke jim v zadnjem času ponujajo blagovne kredite, da bi

lahko hitreje izvedli uvozna plačila, seveda pa so te oblike kreditiranja izvozne proizvodnje zaradi obresti in tečajnih razlik drage in torej poslabšujejo dohodkovni položaj.

Strah pred interventnim uvozom

Eden izmed ukrepov je bila tudi odločitev o interventnem uvozu posameznih izdelkov široke porabe, s čimer naj bi vplivali na oblikovanje cen na domačem trgu. Nad izdelovalci torej visi grožnja, da izdelkov ne bi zadrževali v skladiščih in čakali na boljše čase. V Planiki pravijo, da bi jim uvoz športne obutve po nizkih (»dumpingških«
cenah napravil veliko škodo. Tudi v Kibernetiki se boje te grožnje, če na domačem trgu ne bo dovolj električnih števcov.

Zdaj sta na boljšem Telematika in Sava

Izmed omenjenih šestih velikih kranjskih gospodarskih organizacij sta zdaj na boljšem Telematika in Sava, kar dobro odseva naše gospodarske razmere. V Telematici je finančni in dohodkovni položaj ugodnejši zaradi znižanja obrestnih mer za določene kredite in zaradi konverzije kratkoročnih kreditov v dolgoročne. Savi pa kot devizno pasivni organizaciji trenutno ustreza počasno drsenje tečaja dinarja.

Vendar pa tudi v Savi ocenjujejo, da bosta zaradi cenovnih predpisov ob nespremenjenih gospodarskih razmerah dva njihova tozda letos mogoče imela izgubo (tozda Umetno usnje in Gumarna Ptuj). Podobno izgubo pričakujejo v Kibernetikinem tozdu Števeci in v tozdu Štikala ter v Iskri Električna orodja. Če se stvari ne bodo spremenile in če bo za izgubarje uveljavljeno izplačevanje z jamčenih osebnih dohodkov, bo takšne osebne dohodke prejemale okoli 2.900 delavcev v teh največjih kranjskih delovnih organizacijah, kar pomeni desetino zaposlenih delavcev kranjskega gospodarstva.

M. Volčjak

Gospodarstvo opozarja na prevelike obremenitve

Davki in prispevki hitijo

Kranj, 5. septembra — Obračun o poslovanju gospodarstva v kranjski občini za letošnje prvo polletje kaže, da so se dvainpolkrat (za 315 odstotkov) hitreje kot dohodek povečevale obračunane obveznosti za splošne družbene potrebe v republiki in občini.

Tako visoka rast sredstev za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb v občini in republiki je posledica višjih davkov. Letos je občinski davek iz kosmatega osebnega dohodka znašal 0,60 odstotka, lani od 1. aprila pa le 0,35 odstotka. Na novo je bila letos uveljavljena 0,60-odstotna stopnja republiškega davka iz osebnih dohodkov, ki ga lani ni bilo. Stopnja republiškega davka iz dohodka tozdogov se je letos s 3,25 povečala na 4,20 odstotka razen za organizacije združenega dela s področja elektrogospodarstva, kmetijstva in trgovine z živili ter mešanim blagom, za katere se je davčna stopnja letos povečala z 1 na 1,3 odstotka.

Davčni zavezanci iz gospodarstva pa morajo letos dodatno obračunavati še davek iz dohodka po 1-odstotni posebni stopnji. Davej je bil uveden kot dodatni vir sredstev republike za zagotovitev sredstev za zvezni proračun.

Dodatno je bilo dogovorjeno združevanje sredstev za popravilo cest zaradi škode, ki jo je napravila zima. V novem srednjeročnem obdobju so bili uveljavljeni sporazumi na področju sisov materialne dejavnosti in na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Vse to pa je v letošnjem prvem polletju v primerjavi z enakim lanskim obdobjem obračunane obveznosti gospodarstva za te namene povečalo za 194 odstotkov.

Splošna poraba je torej izrazito hitela, za njo pa tudi skupna poraba. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem se je povečala za 161 odstotkov, od tega za republiške sise za 172 odstotkov, za občinske pa za 147 odstotkov. Tako visoka rast teh sredstev je deloma posledica višjih prispevnih stopenj, deloma pa visoke rasti osebnih odhodkov, ki so osnova teh prispevkov.

Razumljivo je torej, da ob tolikšnem povečanju obremenitev iz gospodarstva že prihajajo glasovi, da so prevelike. Seveda pa ti davki niso edini vir financiranja splošne porabe iz gospodarstva. V pretežnem delu so to carine in prispevki ter davek na promet, ki pa ni knjižen v skupni prihodek in dohodke gospodarstva.

mv

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Stročja kontrola vina

Evropska gospodarska skupnost uvaja nove metode za ugotavljanje nezaželenih sestavin v alkoholnih pijačah in vinu, čemur se bodo morali prilagoditi tudi naši izvozniki. Nanašajo se predvsem na ugotavljanje kakovosti vina: v bodoče bodo strožje kontrolirali vsebnost sladkorja, žveplovega dioksida, etilkarbonata in drugih sestavin. V Ljubljani se je pred kratkim sestala skupščina vinarjev in vinogradnikov Jugoslavije, na kateri so poudarili, da bodo kakovosti grozdja in vina namenili vso pozornost. Ukrepi se nanašajo na organizacijo trgatve, odkupa in skladiščenja grozdja. Najpomembnejše bo, da se grozdje takoj po trgatvi pripelje na odkupno mesto, da se ne bi začel proces fermentacije, dokler bi čakal na prevzem. Za doseganje večje kakovosti vina pa bodo pomembne tudi posodobitve predelovalnih zmogljivosti. Vinarji pa opozarjajo na možnost, da izvozne cene ne bodo pokrivalo proizvodnih stroškov. Zato so na družbeno skupnost naslovili poziv, naj izvozno usmerjenim vinarjem pomaga z izvoznimi olajšavami, da bodo lahko prebrodili nove razmere na tujem tržišču.

Glinica v precepu cen

Cena glinice je na londonski borzi od začetka do sredine letošnjega leta padla z 200 na 100 dolarjev za tono. Skladišča so polna, izdelovalci aluminija novih pošiljk surovin ne prevzemajo. Zaradi drastičnega padca cene so udarjeni predvsem kolektivi, kjer je proizvodnja glinice ločena od proizvodnje aluminija. Zato imajo velike težave v Energoinvestovi tovarni v Zvorniku, ki ima 600 tisoč ton letne zmogljivosti. Zdaj izvažajo pod ceno. V titograjski tovarni pa so izračunali, da bi jim bilo rentabilneje ustaviti proizvodnjo in glinico začasno uvažati. V titograjski tovarni aluminija ga zdaj skušajo polovico predelati v izdelke višje obdelave. Kakor piše Privredni pregled, gospodarski strokovnjak Jože Jan iz Ljubljane pravi, da proizvodnja primarnega aluminija v svetu stagnira, celo nazarčuje. Razvite države pa vse bolj uporabljajo odpadke aluminija, celo 30- in več odstotno v skupni proizvodnji. To je razumljivo, saj je za tono aluminija potrebnih od 50 do 65 kilovatnih ur električne energije. V Jugoslaviji bi — po Janovih besedah — več pozornost morali nameniti zbiranju aluminijevih odpadkov. V Sloveniji bi lahko učenci zbrali na leto nekaj tisoč ton odpadkov aluminija. Pozornost zasluži tudi njegova ocena o bodočnosti aluminija. Pred nekaj leti je prevladovalo mišljenje, da bo aluminij lahko zamenjal jeklo. Tehnološki razvoj pa je stvari spremenil. Namesto aluminija se vse bolj uporablja plastika, predvsem poliuretan, namesto jekla nova vrsta keramike, namesto bakra železova pločevina s tankim slojem bakra oziroma steklenega vlakna. Zato v svetu zapirajo — začasno ali trajno — zastarele tovarne za izdelavo aluminija.

NOVOSTI

Teleinformatične novosti

V zadnji številki glasila Telematika je objavljenih nekaj zanimivih teleinformatičnih novosti. V tujini pravo revolucijo v poslovanju povzročajo **faksimile naprave**, ki kot priključek običajnih telefonov sprejemajo in oddajajo različne dokumente. Ker so zanesljive in preproste za uporabo, so postale neizogiben pripomoček sodobnega poslovanja. Zanimivo so časi prenosa nekaterih izdelovalcev, na primer formata A4: Panafax — okoli 30 sekund, Xerox — okoli 25 sekund, Murata — okoli 11 sekund in Omniafax okoli 9 sekund. Seveda pa so ti časi odvisni od dogovorjenega protokola in gostote informacij na dokumentu.

Telefon na glasovno povelje je novost, ki se je že pojavila v redni prodaji. Telefonski aparat deluje na glasovno povelje, tak je tudi Voice dialer telefonone, ki si zapomni 100 imen, za vsako po dve telefonski številki (doma in v službi). Ko želiš poklicati določeno osebo, vzklikneš ime in aparat sam izbira dalje.

Med novostmi pa smo našli tudi kratko vestičko, da sta **EI Niš in Italtel** (lastnika tudi Italtel in GTE) sklenila dogovor o skupnem nastopu na Jugoslovanskem trgu javne digitalne telefonije s sistemom Italian National System. Vrednost investicije znaša 12 milijonov dolarjev. Na jugoslovanskem trgu javnih digitalnih central se torej pojavlja tretji izdelovalec.

J. Košnjek

15 let Gozdarske hranilno-kreditne službe Kranj

Kmetova trdna opora

Kranj, 5. septembra — V petek, 12. septembra, bodo v Preddvoru proslavili 15-letnico delovanja Gozdarske hranilno-kreditne službe Kranj, ki ima v kranjski, škofjeloški in tržiški občini 3420 vlagateljev in skupno 431.321 tisoč dinarjev vlog.

Predhodnica sedanje Gozdarske hranilno-kreditne službe Kranj je bila leta 1971 ustanovljena Hranilno-kreditna služba pri Gozdnem gospodarstvu Kranj. Novi zakon iz leta 1980 je terjal spremembe in v sredini avgusta leta 1981 je bila osnovana Gozdarska hranilno-kreditna služba Kranj kot samostojna pravna oseba. Ostala je enotna za kranjsko, škofjeloško in tržiško občino, čeprav na tem področju ločeno delujeta še hranilno-kreditni službi Kmetijske zadruge Škofja Loka in Gorenjske kmetijske zadruge. Pri dajanju posojil službe med seboj sodelujejo, zadruge dajejo potrdila, da posilici oddajajo tržne viške, pri strokovnih utemeljitvah za posojila pa sodelujejo kmetijski pospeševalci, kar omogoča pregled nad vlaganji v kmetijstvo, tako s kmetijske kot gozdarske plati. Vlaganja so skladna s kmetijskimi razvojnimi programi v posamezni občini. Vsa

leta pa je zgledno sodelovala tudi z Ljubljansko banko. Gozdarska hranilno-kreditna služba opravičuje trditev, da je kmetova trdna opora. Je največja gorenjska tovrstna služba glede na višino vlog. Od dobrih 431 milijonov dinarjev vlog je kar 38 odstotkov denarja pri kmetih, vlagatelji odplačujejo 925 posojil, na leto kljub stagnaciji naložb odobrijo povprečno 80 posojil, 30 odstotkov vlog je vezanih, od teh pa kar 87 odstotkov nad tri mesece. Vsi vlagatelji so kolektivno nezdono zavarovani, če imajo na dan nezgode nad 5000 dinarjev na knjižici. GHKS kreditira od 65 do 80 odstotkov predračunske vrednosti objekta, odvisno od namena in lege kmetije. Pri tem gre za vlaganja v proizvodnjo mleka in mesa, nakup strojev in gradnjo objektov, vlaganja v kmečki turizem, posojila pri nakupu let za pokojnino ter za posojila za stanovanjsko gradnjo, kjer so posojila na

privarčevana sredstva celo nekoliko višjakot v banki. Pri tem je zanimivo, da je med vlagatelji tudi večina zaposlenih v tozdi in tokih Gozdnega gospodarstva Kranj in da so le-ti tudi ustanovitelji GHKS. Med vlagatelji je 93 odstotkov kmetov, lastnikov gozdov. V 15 letih delovanja službe je bilo s posojili GHKS zgrajenih 2512 novih stojišč za goved in 115 za ovce, 72 silosov in 38 jam za gnojevko, kupljenih 394 traktorjev, 127 pobiralnih prikolic, 112 obračalnikov, 8 kombajnov za krompir, 45 puhalnikov za seno, 42 plugov, 76 kosilnic in 51 vitlov. V 27 primerih je služba pomagala pri razvoju kmečkega turizma, 14 kmetov lastnikov gozdov pa je z njeno pomočjo dokupilo leta za pokojnino.

Dejanski pobudniki za ustanovitev Gozdarske hranilno-kreditne službe so bili kmetje. Velika večina, predvsem večji tržni proizvajalci, je njenih članov. Glavna prednost je za kmeta, ki lahko pride do posojila v vsakem trenutku, posebno pa pri večjih, za razvoj kmetije pomembnejših vlaganjih. S tem se dolgoročno utrjuje sodelovanje z zadrugami in gozdnim gospodarstvom. GHKS zajame veliko denarja kljub kratki varčevalni dobi. Saldo vlog je velik in omogoča obračanje sredstev tja, kjer je najnujnejše. Pozitivna je še posebej za odročna, hribovita in pretežno gozdna območja, kjer je tržna kmetijska proizvodnja neznačajna in so vlaganja zadržana zato manjša, GHKS pa lahko pomaga prav tem kmetom. Denar se uporablja tudi za gozdarske namene, za obnovo in nego gozdov, za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic in tudi za sprotne plačevanje oddanega lesa kmetom, lastnikom gozdov. Prav to je eden odločilnih faktorjev, da ni večjih problemov pri doseganju planov oddaje lesa. Skratka, GHKS je važen dejavnik pri zagotavljanju razmer za dobro gospodarjenje z gozdovi, za gospodarsko trdnost kmetov, lastnikov gozdov, in za razvoj kmetijstva kot celote.

Industrijska proizvodnja večja za 2,6 odstotka

Čevljarji so najbolj povečali proizvodnjo

Po podatkih Zavoda za statistiko je bila industrijska proizvodnja na Gorenjskem v sedmih mesecih letošnjega leta v primerjavi z enakim lanskim obdobjem večja za 2,6 odstotka, v primerjavi z lanskim julijem je bila večja za 2,4 odstotka, glede na prejšnji mesec pa za 29,7 odstotka manjša. Če pogledamo deset panog, ki predstavljajo več kot 90 odstotkov industrijske proizvodnje na Gorenjskem, iz podatkov lahko razberemo, da so v letošnjih sedmih mesecih v primerjavi z lanskimi obseg industrijske proizvodnje najbolj povečali izdelovalci usnjene obutve, in sicer

kar za 14,7 odstotka. S 6,5 odstotka porasta sledijo izdelovalci končnih lesenih izdelkov, s 5,3 odstotka izdelovalci električnih strojev in aparatov, s 5 odstotki predelovalci kemičnih izdelkov, s 3,9 odstotka predelava kavčuka in z 1,7 odstotka izdelovalci tekstilne preje in tkanin. Pod ravniho lanskim sedmih mesecev pa je obseg industrijske proizvodnje ostal pri črni metalurgiji za 3,8 odstotka, v kovinskopredelovalni dejavnosti za 4,4 odstotka, v proizvodnji končnih tekstilnih izdelkov za 4,2 odstotka in v proizvodnji živilskih izdelkov za 8,8 odstotka.

KRATKE PO GORENJSKEM

Gasilska odlikovanja

Kranj — Gasilska zveza Slovenije je za prizadevno in dolgoletno delo v gasilski organizaciji podelila priznanja. Iz občinske gasilske zveze Jesenice so gasilska odlikovanja in plamenice prejeli Janez Zupan, Franc Klinar, Vera Paulus, GD Dovje, Anton Martelj, Janez Podlipnik, Ivan Tramte, Anton Mlačnik, GD Smokuč, Rudi Kokalj in Franc Kolarič. V radovljški zvezi so prejemniki odlikovanj GD Zasip, Ludvik Šiligoj, Jože Janša, Jože Tancar, Helena Brečko, Alojz Vidic, Albin Dovžan, Anton Zupan, Anton Ražen, Anton Šest in Milan Bogataj. V škofjeloški zvezi so bili odlikovani Janez Ekart, Peter Kemperle, Anton Frelih, Milan Kristan in Martin Bogataj, v Tržiču pa Vlado Goltez, GD Tokos, Brigita Praprotnik, Marjeta Valjavec, GD Brezje nad Tržičem, Štefan Košak in Bogo Dežman.

I. Petrič

V Čirčah pridno delajo

Čirče — Nekaj nad 1300 ljudi živi v krajevni skupnosti Čirče na obrobju mesta Kranja. Vendar je ta krajevna skupnost aktivna. Krajanji so še posebej ponosni na nov dom. Gradnja je za kraj pomenila velik napor, zato pa je sedaj zadovoljstvo toliko večje. Delujejo vse družbenopolitične organizacije, prav tako pa tudi društvo upokojencev. V krajevni skupnosti sta tudi dve tovarni, Zvezda in Mlekarna.

I. P.

V Gorjah so praznovali

Gorje — Okupator je zaradi odpora 28. avgusta leta 1941 pripeljal iz Begunj v Spodnje Gorje pet talcev in jih tam ustrelil. V Gorjah so ta dan izbrali za svoj krajevni praznik. Prvič so ga praznovali leta 1964 in takrat tudi odprli novo šolo, ki so jo poimenovali po prvoborcih, bratih Žvan. Iz Gorij je bilo kar 26 prvoborcev. 17 jih je padlo, preživeli pa so umrli po vojni. Živa sta le še Vinko Repe — Triglavski in Katarina Ambrožič, ki živi v Spodnjih Gorjah. Letošnji praznik so praznovali 30. avgusta. Na slovesnosti, na kateri so bili tudi predstavniki pobratenega Varaždina center, je govoril Vinko Repe — Triglavski. Za kulturni program sta poskrbela domača godba na pihala in pevski zbor. 65-letnico delovanja pa je praznoval tudi TVD Partizan Gorje.

J. Ambrožič

Obletnica bohinjsko-goriške proge

Bohinjska Bistrica — Leta 1906 je bila dana v promet železniška proga med Avstrijo in Trstom prek Jesenic, Bohinja in Gorice. Proslavitev 80-letnega jubileja te proge je bila v soboto v Novi Gorici, udeležili pa so se je naši in avstrijski železničarji. Na proslavo je iz Beljaka pripeljal tudi posebni parni vlak, ki je vozil po tej progi do leta 1969. Proslava v Novi Gorici je bila tudi otvoritev Soškega koridorja, mednarodne proge od Luke Koper prek Bohinja in Jesenic do Srednje Evrope. Bohinjski predor so vrtali v težkih razmerah v letih 1901-1904. Sedem ljudi se je pri gradnji smrtno ponesevalo, 35 delavcev pa je umrlo med gradnjo. Leta 1906 je z Dunaja peljal posebni dvorni vlak, v katerem je bil tudi prestolonaslednik Ferdinand. Predor je gradilo 2000 ljudi. Obnovljena proga je velikega gospodarskega pomena, saj omogoča 20-tonski osni pritisk.

Rudi Varl

PISALISTE NAM

ČAKAM NA ODGOVOR

Minilo je že 24. leto, ko je moja družina postavila v Gorenji vasi v Poljanski dolini počitniško hišico. Za ta del Gorenjske se nisimo določili zaradi tega, ker je ta dolina prelepa, temveč tudi zaradi tega, ker je kraj blizu Ljubljane, kjer smo bili vsi zaposleni. Odkar bivamo v Gorenji vasi, smo povezani s krajevno skupnostjo. Pomagali smo povsod, kjer je bilo mogoče in za kar so nas prosili. Plačevali smo vse pristojbine in nikdar, vsaj uradno, nismo slišali pripombe zoper nas. Lahko rečem, da smo imeli eden od drugega korist in nisem prepričan, da je bila naša korist večja. Z leti pa je prišla starost in moja starša, ki sta odšla v pokoj, preživita največji del časa v počitniški hišici. Jaz sem v službi in sem redko pri njima. Želel sem, da bi bil s starši povezan vsaj telefonsko in zato sem že pred leti na pošti v Gorenji vasi prosil za telefonski priključek. Leta so tekla in edini odgovor na prošnjo sem dobil kmalu od kranjskega poštnege podjetja, ki je dejalo, da priključka ne bom mogel dobiti, ker je številka premalo, da pa bo moji prošnji mogoče ugoditi, ko bo Gorenja vas dobila novo centralo. Drugega odgovora in pojasnila nisem dobil. Pred meseci pa sem izvedel, da je nova centrala zgrajena in da krajevna skupnost Gorenja vas deli telefonske priključke. Nas o tem niso niti obvestili. Mati se je pozanimala na krajevni skupnosti, kjer ji je tajnik prijazno pojasnil, da po sklepu vikendaši ne bomo dobili telefonov. Kot argument je navedel, da smo premalo povezani s krajanji in nimamo funkcij v krajevni skupnosti Gorenja vas. Odgovor me je tako razburil, da sem poklical prijaznega tajnika in ga vprašal, zakaj v krajevni skupnosti tak odnos do nas. Zakaj nas obravnava kot drugorazredne državljane in kako si predstavlja opravljanje funkcij v krajevni skupnosti, če na našem hribu še nisem videl predstavnika krajevne skupnosti s predlogom, da bi kdo od nas sprejel funkcijo v krajevni skupnosti? Prebivalci vikend hišic se res nismo nikoli ponujali za funkcije, vprašanje pa

je, če bi jih sploh lahko imeli. Predusem pa me je zanimalo, kdo in kdaj je sklenil, da prav vikendaši ne bodo dobili telefonskih priključkov, in zlasti, zakaj nas o tem niso obvestili. Tajnik mi je obljubil pismeni odgovor.

V Srbiji velja pregovor: obečanje, ludom radovanje. Tako je bilo tudi v tem primeru. Obljubil je storil pa ne. Zato sem mu pred poldrugim mesecem poslal pismo, v katerem sem prosil za pojasnila. Do danes jih nisem dobil, zato tokrat javno prosim zanje. Družbenopolitične organizacije v krajevni skupnosti in na ravni občine pa prosim, da krajevni skupnosti Gorenja vas dopovedo, da nismo nikakršni drugorazredni državljani, za katere je škoda celo papirja. Želimo in zahtevamo, da nas obvestijo vsaj takrat, ko gre za našo kožo. Upanje, da bo krajevna skupnost sama od sebe kaj komunalnega storila za nas, postavila vsaj eno svetilko do našega hriba ali uredila dovoljno pot do hišic, da se nam ne bo treba voziti po zasebni poti, pa smo že zdavnaj opustili.

prof. dr. Dušan Nečak,
Ljubljana, Hošiminova 1

NA RUPU SO RAZBURJENI

Krajevna skupnost Vodovodni stolp je tudi Gorenjski glas obvestila o problemu odvajanja meteoritnih voda na Rupi. Zapisali so, da so krajanji, ki stanujejo ob Partizanski cesti na Mali Rupi, konec avgusta seznanili krajevno skupnost Vodovodni stolp, da je ta del Partizanske ceste po vsakem neurju nevozen, meteorna voda pa vdira v stanovanja. Krajanji so opozorili, da se mora odvod meteoritnih voda urediti v enem mesecu, sicer bodo samovoljno zaprli cesto. Ob tem tudi opozarjajo, da je vzrok za sedanje probleme prestavitev ceste. Pred tem se je meteorna voda razlivala po travnikih in v ponikovalnico. Menijo, da je kriv organ, ki je dal soglasje za prestavitev ceste, pred tem pa problem odvajanja ni bil rešen. Želimo, pravijo v pismu, da gradbena inšpekcija izda odločbo o zapori ceste ali pa uredi, da tega problema ne bo več.

Krajevna skupnost Bela

Dela je veliko, zato vedno primanjkuje delavcev

Bela, 5. septembra — Glavna naloga krajevne skupnosti Bela je utrditev skupnosti, tako v družbenopolitičnem kot gospodarskem smislu. Skupnost želi vrniti ugled, ki ga je nekdaj zaradi pridnosti in uspehov uživala v kranjski občini in zunaj nje. Glavna letošnja akcija je dokončanje napeljave telefonov.

Pred novim vodstvom krajevne skupnosti Bela so težke naloge. V zadnjih letih je aktivnost nekoliko zastala. Naloge so bile sicer dogovorjene in sprejete, vendar je uresničevanje šepalo. Zato je glavna naloga novega vodstva ureditev krajevne skupnosti, z leti pa naj bi belska krajevna skupnost spet dobila ugled, ki ga je zaradi velikih uspehov uživala v kranjski občini in zunaj nje.

»Dela je veliko, delavcev pa vedno premalo,« je bila uvodna misel novega predsednika sveta krajevne skupnosti Toneta Robleka. Njegovo ime je povezano z leti najhitrejšega razvoja krajevne skupnosti, saj je bil takrat predsednik krajevne skupnosti. Ponovno je prevzel to dolžnost, ker je prepričan, da krajevna skupnost Bela še ni rekla zadnje besede in je v vseh treh Belah, v Bašlju in Hrašah treba še marsikaj postoriti.

Krajevno skupnost moramo najprej družbenopolitično in gospodarsko trdno organizirati. Znašli smo se v velikih kadrovskih težavah. Najprej je treba uresničiti stvari iz prejšnjega obdobja. Svet krajevne skupnosti je organizacijsko predvsem operativno sestavljen. Vsak član sveta vodi eno od komisij in odgovarja

za določeno področje. Na rezultate bo treba še počakati. Vendar nekatere komisije že lepo delajo. Zaživelo je delo kulturno — umetniškega društva, vrtec smo uspeli obdržati, izšlo pa so tudi že tri številke krajevnega glasila Vesti izpod Storžiča. Najtežja letošnja naloga pa je končanje dve leti trajajoče akcije za napeljevanje telefonov.

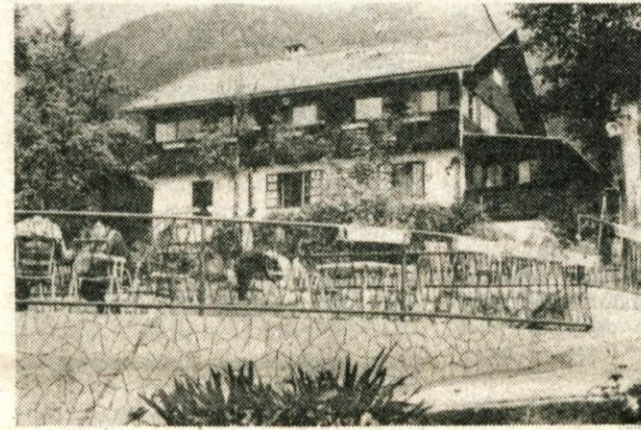
Zdaj upamo, da bodo do 29. novembra telefoni zvonili, če nas izvajalec del, Srečo Lapanja, ne bo pustil na cedilu. Dobro dela komisija za kmetijstvo, ki sodeluje predvsem pri pripravah na komasacijo in melioracijo, zaživele pa so tudi komisije za socialno delo, za urejanje naselij in cest in komisija za varstvo družbenega premoženja in prebivalstva. Druge komisije pa se na novo organizirajo. Pohvaliti je treba turistično društvo, ki se pripravlja na nedeljsko prireditev Praznik pod Storžičem v Bašlju. Skratka, letošnji zalogaj sta organizacijska ureditev in izpeljava telefonske akcije,« opisuje sedanji položaj na Beli Tone Roblek.

Svet krajevne skupnosti je izdelal nov srednjeročni plan razvoja skupnosti do leta 1990, razdeljen po nalogah za posamezna leta.

Tone Roblek, predsednik sveta krajevne skupnosti Bela

»Prihodnje leto nameravamo končati z asfaltiranjem cest v krajevni skupnosti in dograditi javno razsvetljavo. Pri Semperovi koči želimo urediti spomeniško obeležje, naši plani pa sežejo tudi dlje. Obnovili smo stike s tovarno Rade Končar iz Zagreba, ki ima nad Bašljem počitniški dom. Pogovarjamo se o večjem vlaganju v ta predel in o večjem sodelovanju zagrebške tovarne pri razvoju kraja. Naša želja je gradnja hotela nad Bašljem. V našem programu je še vedno rekreacijski center Belca v Bašlju. Treba ga je uvrstiti v družbeni plan kranjske občine do leta 1990. Menimo, da detaljni urbanistični red iz leta 1976, v katerem je rekreacijski center načrtovan, še vedno velja. Ponovno je zaživela tudi skupnost krajevnih skupnosti Bela in Preddvor. Zakon nas bo prignal k temu, da bomo morali razmišljati o gradnji mrliških vež v Preddvoru, čeprav se zavedamo, da časi za gradnjo takšnih objektov niso najprimernejši. Skratka, trudili se bomo, da bo imela krajevna skupnost Bela spet tisto mesto, kot ga je imela nekdaj,« je končal Tone Roblek.

J. Košnjek

Letovišče Rade Končar nad Bašljem. Želja Belanov je, da bi tu še sčasoma zrastle hotel in da bi se sodelovanje med Belo in tovarno Rade Končar zboljšalo — Foto: F. Perdan

Vrtec na Beli je ostal, čeprav je že grozila zapora.

Krajevna skupnost Orehek — Drulovka bogatejša za še eno igrišče

S skupnimi močmi se veliko naredi

Tudi tokrat je ob krajevnem prazniku Orehka in Drulovke zaplesala savska folklor. — Foto: A. Učakar

Orehek, 6. septembra — Veliko krajevnih, predvsem mladine, se je v soboto popoldne zbralo ob Savi, kjer je bilo slovesno odprto novo nogometno igrišče. Jutri, v sredo, 10. septembra, bo tu prva tekma.

Rekreacijski center je lep primer, kaj se da v krajevni skupnosti narediti z združenimi močmi in dobro voljo. 6000 udarniških ur krajanov v dveh letih samo na tem območju je najboljšje dokazilo. Lani so ob krajevnem prazniku tu odprli dve teniški igrišči. Pravijo, da razen nekaj dopoldanskih ur skorajda ni najti proste ure. Če ne igrajo krajanji sami, igrajo delavci iz Save, Iskre in Živil, ki so tudi prispevali pri gradnji igrišč. Tla so pripravljena že za naslednji dve teniški igrišči; ko bosta zgrajeni, se bodo odprle možnosti tudi za delavce drugih delovnih organizacij iz Kranja. Pripomniti je še treba, da igrišči vzorno vzdržujejo igralci sami. Organizirali so tudi že dva začetna tečaja.

Krajanji Orehka in Drulovke imajo z rekreacijskim centrom ob Savi še veliko načrte: radi bi še čolnarno, saj je lega zanjo odlična. Gradnjo čolnarne bodo ponudili drugim, morda Brodarskemu društvu ali turistični organizaciji, ker je prostora dovolj tudi za gostinski objekt. Tu bodo zasadili tudi 88 dreves

Za rože je treba imeti roko

Matijeva Francka z Gorjuš

Gorenjski nagelj mora pozimi počivati

Ne vem, če sem se kje videla toliko gorenjskih nageljnov skupaj kot pri Matijevi Francki na Gorjušah. Le teden dni prej bi se morala oglasiti, ker so bili takrat v najlepšem cvetu.

Teško je vzgojiti in obdržati gorenjske nageljne, tarnajo gospodinjice. Francka pravi, da avgusta posadi vršičke na njivo jeseni — dan pred vsemi svetimi je njena navada — pa v zaboje ali lončke, še najprimernejši so leseni zaboji. Takoj jih da v hladno kamro, kjer prezimijo. Naslednje poletje nageljni že cvetijo. Če zimo ne smejo biti v temi, morajo pa biti na mrzlem. Pri njih nageljnih je tudi prst že zmrznila, a rož ni pobrala. Med prst daje mivko ali malo peska, da imajo rože

v spomin na tovariša Tita. Krajanji bodo najprej urejali okolič ob Savi in cešto. Morda bodo del zemljišča odstopili tudi kranjskim kinologom, ki bi imeli radi stalni prostor za dresuro psov. Krajanji so praznovanje sklenili s slovesnostjo pri osnovni šoli na Orehku, kjer jim je spregovoril predsednik skupščine občine Kranj Ivan Torkar. Najzaslužnejšim krajanom so podelili priznanja. Za najbolje urejeno sosesko je bila razglašena Pot za krajem. Sodeloval je tudi KUD Špič, zaplesala je savska folklor, zapel je oktet Sava in fantje so zaigrali na citre. Breški gasilci so k programu prispevali mokro vajo, in podeljena so bila priznanja najboljšim športnikom. Potem pa so se krajanji še pozno v noč zabavali na tradicionalnem družabnem srečanju.

D. Dolenc

vlogo. Če zimo jih ne zaliva, ker imajo vlage dovolj, če je prostor le malo vlažen, samo na pomlad jih malo zalije. Če imajo mokro, radi zginejo. Njeje se vse prime. Še sosed Cena prinese vršičke njeje, češ ti jih vsadi, tebi se bo prišlo. In kako jih gnojiti? Malo umetnega gnoja da vsake toliko dni v vodo, postano seveda, pa zalije. Malo preden cvetijo, pa doda cvetel.

D. Dolenc

Razstava Čebelnjaki na Slovenskem v Šivčevi hiši v Radovljici

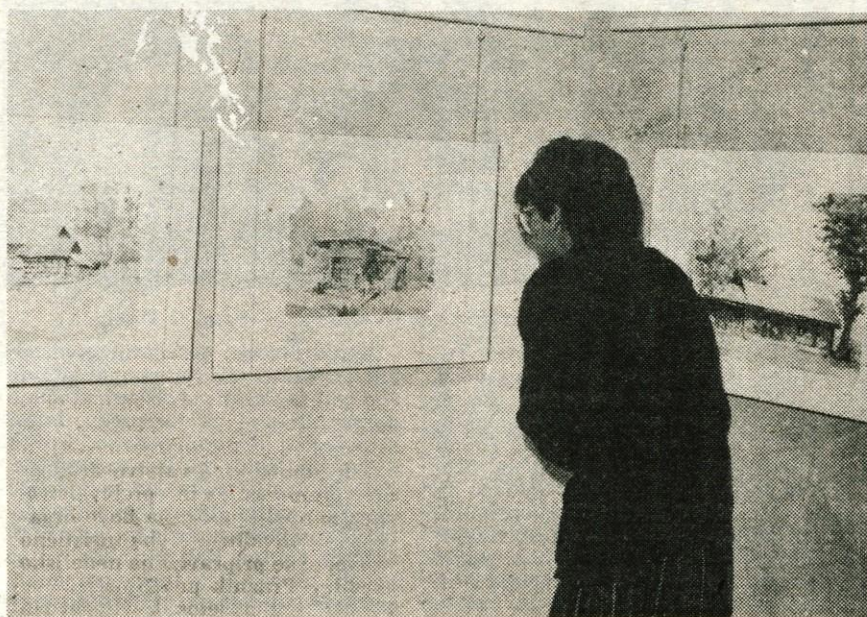
TUDI ČEBELNJAK JE ODRAZ SVOJEGA ČASA

Včasih je bil čebelnjak lesen, krit s skodlami ali slamo, njegovo slame je bilo vselej pomaknjeno naprej, da je čebele varovalo pred soncem in dežjem. Sodobni čebelnjak pa ne služi le čebeljim panjem, temveč je ponavadi še počitniška hišica. Ali pa tudi hišica ni več; panji so zloženi na tovornjaku, moderen čebelar jih s starim avtobusom vozi od paše do paše.

Te dni se v Šivčevi hiši v Radovljici iztekajo zadnji dnevi razstave Čebelnjaki na Slovenskem, ki jo je pripravil Čebelarški muzej iz Radovljice. Zanimiva ni le za čebelarje, temveč za vse, ki jim je pri srcu to staro ljubiteljsko, ki ponekod že prerašča v obrt. Predvsem pa je zanimiva za mladino, saj se na tak način najlažje seznanijo s staro slovensko kulturo in njenim sedanjim razvojem. Razstava namreč ne prikazuje le starih čebelnjakov pri nas in njihovih posebnosti, temveč tudi najmodernejše načine čebelarjenja.

Razstavo sta bila precej »kriva« jeseški slikar Brane Čušin in Stane Mihelič, avtor več knjig o čebelarstvu. Čušin je že pred več leti začel iskati stare čebelnjake po Gorenjskem in drugod po Sloveniji, ter jih take, kakršne je pač našel, upodabljal v akvarelu. Drugi pa je vedno opozarjal, da je treba ljudi spomniti na naše čebelnjake, na njihove posebnosti, saj so pravo ljudsko bogastvo. Piko na i pa je dal še letošnji tetti raziskovalni čebelarški tabor v Bohinju, ki ga je organizirala Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije iz Ljubljane. Ida Gnišak, kustosinja Čebelarškega muzeja v Radovljici, je na taboru s še dvema udeležencema obiskala vse bohinske čebelarje in popisala njihove čebelnjake.

Razstavo smo pripravili že prej, tabor pa je bila priložnost, da prečesmo Bohinj. Šli smo do vsakega čebelnjaka, ga popisali in fotografirali, pogovorili smo se s čebelarjem oziroma z domačini, ki vedo še kaj o tem ali onem starem čebelnjaku, čeprav ne služi več svojemu namenu. V muzeju smo sestavili posebni vprašalnik, kamor vnašamo vse podatke o

Z odličnimi fotografijami fotografa čebelarja Franca Šivca iz Ljubljane in z akvareli Braneta Čušina z Jesenic so predstavljeni stari in novi čebelnjaki pri nas, med njimi tudi nekateri najstarejši znani čebelnjaki, kot sta Kalanov z Jame pri Mavčičah in Čučkov iz Bitenj pri Bohinjski Bistrici. Iz Radovljice bo šla razstava na Gospodarsko razstavišče v Ljubljano na mednarodno razstavo Človek — narava — zdravje, potem v medvoški Donit in morda še v Tržič. — Foto: D. Dolenc

čebelnjakih: domače hišno ime, nadmorsko višino kraja, starost, izmere, vrsto temeljev, obliko strehe, žlebov, kakšen je vhod v čebelnjak, če ima okno, je podkleten, kakšna je notranja oprema, iz česa je grajen, ali je bil predelovan, kakšno je rastlinje okrog čebelnjaka, kaj danes pomeni lastnikom in podobno. Celotne recepte so nam dajale gospodinje za medene sladice in pijače.

Tako, kot smo obdelali bohinske čebelnjake, imamo namen preučiti

prav vse zanimive stare in nove čebelnjake na Slovenskem. Morda bo iz tega gradiva, iz fotografij, ki jih posnamemo mi ali kdo drug, iz Čušinovih akvarelov in slik morda še drugih slikarjev, nastala obširna monografija o slovenskih čebelnjakih. Čebelarstvo je žlahtna dejavnost, ki je tako ukoreninjena v Slovincih, da bi jo res zaslužila.

D. Dolenc

Poletna glasbena srečanja v Vrbi 1986

NASTOP TRŽAŠKEGA ANSAMBLA GALLUS CONSORT

V Markovi cerkvi v Vrbi na Gorenjskem je v okviru letošnjih POLETNIH GLASBENIH SREČANJ na drugem koncertu, v petek, 29. avgusta, nastopil tržaški ansambel za zgodnjo glasbo GALLUS CONSORT, ki ga sestavljajo Dina Slama (glas in spinet), Irena Pahor (viola da gamba) in Miloš Pahor (prečna in kljunasta flavta). Vsi so Slovenci, ki kot umetniki in glasbeni učitelji delujejo na konservatoriju Glasbene matice v Trstu. Ansambel, ki ga kar dobro poznamo prav iz letošnjega glasbenega poletja na Gorenjskem, saj je nastopil tako na Tednu baročne glasbe kot na peti Poletni akademiji za staro glasbo (Bled in Radovljica), je tudi tokrat izvedel zanimiv spored predbaročne (zgodnje) in baročne glasbe. Člani ansambla so se izkazali kot odlični solistični glasbeniki in kot komorni muziki.

V delih Marcella, Händla, Telemanna, Morela, Bacha in Lottija se je izkristalizirala tista značil-

nost zgodnje glasbene zapuščine, ki je sicer zaradi redkosti izvornih instrumentov (spinet, prečna flavta in viola da gamba) zaradi izvirnega in glasbeniško strokovno neoporečnega interpretacijskega pristopa izvajalcev (baročno petje Dine Slame) in zaradi redko izvajanih del na podobnih koncertih kar prerodno prisluhnemo. Ansamblu se pozna trajno in dolgoročno ter »družinsko« obarvano muziciranje, prav zato je skupna soigra Gallus Consorta na kar največji poustvarjalni ravni. Ker pa se vsi trije izvrstni glasbeniki razen z umetniško igro in pedagoško prakso ukvarjajo po malem še z raziskovanjem zgodnje glasbene zapuščine (polimediavelisti), je bilo v kratkih pavzah zanimivo prisluhniti tudi besedam vodje ansambla Miloša Pahorja, ki je k predstavljeni glasbi in skaldateljem dodal marsikatero povezovalno besedo z umetnostno zgodovino — povezava s prostorom cerkve Sv. Marka.

Pevka in igralka na spinet (pred-

hodnik našega klavirja in ena od vrst čembala) se je še posebej izkazala v vseh treh baročnih arijah Händla in Bacha s polnim in ravnim glasom, z za baročno petje značilno ploskovito dinamiko in agogiko ter kot tenkočutna izvajalka bassa continua na spinetu. Irena Pahor na violi da gamba kot izvajalka bassa continua nič ne zaostaja za svojo materjo, v edini solistični skladbi (Hume, Musicalli Humors) pa je pokazala vse značilnosti in tudi virtuozne poti viole da gamba, tega najbolj popularnega baročnega godala. Miloš Pahor, instrumentalist (kljunasta in prečna—lesena flavta), vodja in komentator ansambla, pa je imel na tokratnem koncertu mnogo več poustvarjalne sreče v skladbah, kjer je igral prečno (traverso) leseno flavto. S polnim in virtuoznim flavtinim tonom je prednjačil v skladbah za vse tri instrumente: flavta solo in basso continuo z violo in čembalom.

Franc Križnar

Osmi koncert sezone 85/86 Glasbene šole Kranj

BAROČNA GLASBA

V okviru kranjske koncertne glasbene sezone 1985/86 so zadnjo avgustovsko soboto v kranjski župnijski cerkvi nastopili organistka ANGELA TOMANIČ, violinistka VERA BELIČ in flavtist FEDJA RUPEL. Solisti so se izkazali z baročno glasbo ter M. Regerjem, tako posamično kot združeni v različne ansambelske kombinacije.

Odlična slovenska organistka je uvedla in zaključila kranjski ansambelski recital solistično. Na 18-registrskih orglah iz delavnice bratov Zupan je igrala popularni Preludij s fugo v e-molu J. S. Bacha, celoten recital pa zaokrožila z Regerjevo Toccatom s fugo v d-molu. Organistikino

poznavanje kranjskega orgelskega instrumenta je še zlasti v branju zahtevnejše Regerjeve glasbe pomenilo pravo odkritje večera.

Vmes pa se je Tomaničeva po letošnjih uspešnih spremljalnih večerih izkazala tudi kot tehten in pomemben tvorec ansambelske glasbene reprodukcije. Tako je s flavtistom (F. Rupel) igrala popularno Händlovo Sonato v a-molu, z violinistko (V. Belič) prav tako popularno Bachovo arijo (Air) iz Suite v D-duru. Vsi trije izvajalci pa so igrali še tri trionsonate baročnih skladateljev Telemanna, Loeilleta in Pepuscha. Igrali flavtista in violinistke sta se lepo ujeli z dovolj zadušenim orgelskim zvokom

Tomaničeva, kjer je organistka po baročni praksi in seveda tokrat z orglami igrala parte bassa continua. Fraziranje solističnih instrumentov, flavte in violine, je prišlo do izraza tako v posamičnih in čisto solistično postavljenih odsekih kakor tudi v odlični soigri vseh treh instrumentalistov. Hkrati pa je treba opozoriti tudi na izjemno stilno ubrani večer, kjer je v baročnem kontekstu igrane glasbe izstopil le zaključni romantik Max Reger. Zaradi posebnih registrskih zahtev tovrstne glasbe pa je bilo to še posebej opravičeno, saj je prav z Regerjem Tomaničeva opozorila na relativno široke razsežnosti kranjskega orgelskega instrumenta.

Franc Križnar

Popularna glasba

METALNO GRMENJE

V petek, 12. septembra 1986, bodo v ljubljanski Hali Tivoli v okviru nove svetovne turnee nastopili Iron Maiden

Zgodba o Iron maiden se začne maja 1976. leta v zakotnem delu Londona, v majhnem »pubu«, kjer je v tamkajšnjem bendu igral tudi baskitarist Steve Harris. Glasbena žilica mu ni dala miru, ves čas je sanjal o ansamblu z imenom Iron Maiden. Svoji trmoglavosti, znanju in seveda sreči se lahko zahvali, da se je našel s pravimi ljudmi, ki so dopolnili ansambel in poskrbeli za njegov vzpon.

Fantje so v zadnjih šestih letih posneli šest albumov in nekatere skladbe z njih so bile v svoji zvrsti (heavy metal) nekajkrat zelo dobro uvrščene na glasbenih lestvicah. Veliko so tudi koncertirali, še posebej moramo omeniti njihovo svetovno turnejo 1984/85, ki so jo začeli na Poljskem. Priredili so prek 200 nastopov v 26 državah, tudi v Jugoslaviji.

Bendu očitno prija naše podnebje, saj se tudi sedanja svetovna turnea začena v našem delu Evrope, točneje v Jugoslaviji. Beograd, Zagreb in Ljubljana bodo prve postaje njihove žive glasbe. Turnejo spremlja tudi mogočna tehnika. Verjetno zadostuje že podatek, da vozijo s seboj opremo, ki je porazdeljena po sedmih velikih vlačilcih. Resda se ne more kosati z opremo, recimo, Dire Straits, a vseeno. Z njimi potujejo tudi nekateri člani skupine Motorhead in UFO, ki bodo pod imenom Wasted nastopali kot predskupina.

Dragan Banović, predstavnik organizatorja jugoslovanskih koncertov Zavoda Tivoli Ljubljana, nam je pred koncertom povedal, da bo nastop Iron Maiden v veliki Tivolski dvorani in da pričakujejo dober obisk.

Za konec še sporočilo vsem »heavy metalcem«: vstopnice so že v prodaji pri Inexu in v Globtouri v Maximarketu.

Vine Bešter

40 let mešarnega zbora Primskovo

V NOVI SEZONI ZAHTEVNEJŠE SKLADBE

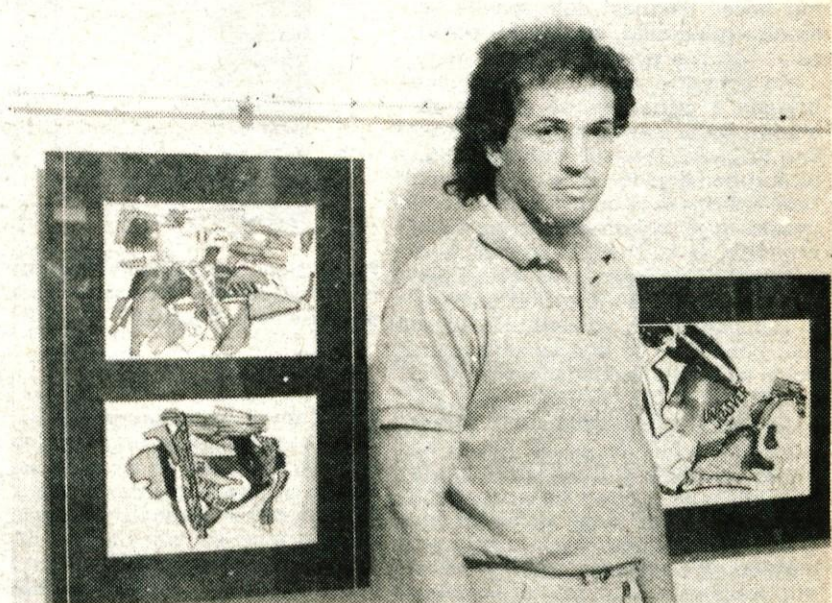
Mešani pevski zbor DPD Svoboda praznuje letos 40-letnico. Zato je imel veliko koncertov, nastopili so v Goričah in Tenetišah, kjer svojih zborov nimajo, v Predosljah skupaj z oktetom Vigred, v Čirčah, na proslavi 1. maja na Joštu, na proslavah v domačem kraju, na pevski reviji v Kranju, na pevskem taboru v Šentvidu pri Stični. Vrh praznovanja pa je bil koncert v domači dvorani na Primskovem, kjer se je zbor skoraj v celoti predstavil z novim programom.

V sezoni 85/86 je dobil zbor novo strokovno vodstvo, zborovodkinjo Nado Kos, ki je nadomestila dolgoletno zborovodkinjo Julko Mandeljc.

Zbor pošega po vse bolj zahtevnih skladbah in tudi za novo sezono so si zastavili obsežen program s številnimi nastopi. Zato so začeli vaditi že takoj v začetku septembra. Zbor ima prijeten prostor v Zadrudnem domu na Primskovem, kjer se zberejo dvakrat na teden, ob torkih in petkih ob 20. uri. Doslej je zbor štel 18 pevk in pevcev, zdaj se jim je pridružilo pet novih. Upajo, da se jih bo še nekaj, saj bi bili radi 30-članski pevski zbor.

Alplesov salon tudi razstavišče — Alplesov salon pohištva v Železnikih rad ponudi streho tudi umetnikom, predvsem slikarjem iz Železnikov in tudi od drugod. Do 12. septembra bo v salonu na ogled slikarska razstava Marije Kajzar-Mimi iz Frankovega naselja v Škofji Loki, nekdanje likovne pedagoginje. Marija Kajzar-Mimi se predstavlja s portreti, tihožitji, krajino in cvetličnimi aranžmaji. Številnim svojim učencev je vcepila ljubezen do likovne ustvarjalnosti, ob tem pa je dobila čas tudi za lastno ustvarjalnost. Kajzarjeva ni neznana umetnica. To portujejo tri samostojne razstave (dve v Škofji Loki in ena v Kranju), sodelovanje na več kot desetih skupinskih razstavah ter številne nagrade in priznanja. Tudi to dokazuje veliko izrazno moč in likovni potencial, kot je ob razstavi v Železnikih zapisal slikar Stane Žerko. (jk) — Foto: F. Perdan

V kranjskih galerijah so v četrtek, 4. septembra, odprli nove razstave. V Prešernovi hiši si lahko ogledate razstavo Kolaž v risbi, ki jo je pripravil akademski slikar Franc Vozel iz Kranja. V Mali galeriji Mestne hiše so odprli pregledno razstavo del, ki jih je Rafaela Potokar podarila Gorenjskemu muzeju v Kranju. V galeriji Mestne hiše pa je na ogled najnovejši ciklus risb akademskega slikarja Janeza Ravnika z Bleda. Foto: F. Perdan

Vesna Štefe iz Jelendola

Najbolj vžgejo domače igre

Vsa srečna je, ker je spet v Jelendolu. Ne more razumeti, zakaj nekateri bežijo v Tržič, njo pa je vseh deset let vlekle le sem gor, nazaj. Potem je dobila stanovanje, prevzela je trgovino v Jelendolu in vsi so spet zadovoljni.

Vesna Štefe, predsednica KUD Jelendol: »Z mladimi je najlepše: nobena ni treba prositi in siliti k delu.« — Foto: D. Dolenc

»Prav trpela sem v Tržiču, ker se tu ni nič dogajalo. Iskala sem priložnost, da bi se vrnila. Saj za službo ni bilo težko, lahko bi bila prevzela trgovino, le stanovanja ni in ni hotelo biti. Potem se mi je ponudila zamenjava. V mesecu dni sem se preselila, bila sem na novem delovnem mestu — in takoj sem poprijela pri kulturi.«

Vesna je doma iz Jelendola. Ko je imela njena mama Marija Drol tu še gostilno, je bilo v vasi živo. Tudi kulturno je vas živelja čisto drugače. Septembra leta 1984 je Vesna takoj prevzela KUD: osnovala je pionirsko skupino za nastope na proslavah. Potem so z otroki naštudirali program o starih vaških običajih in domačih kmečkih delih z naslovom Lepo je res bit' na deželi. Fantini pridejo z osolniki, predpasniki in kosami, dekleta s srpi, zaigrajo in zapojejo. Pripravljeni imajo tudi skeč o fantovskem vasovanju. Dekletom zapoje tisto Če se ne boš oglasila, se ne boš omožila. ... S tem programom so navdušili občinske može na eni od njihovih slavnostnih sej, turistične delavce to soboto v Bistrici in obiskovalce šušarske nedelje.

Tudi celovečerno igro so že naštudirali, tridejanko Tri sestre. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Stoodstotna udeležba, se smeje Vesna, saj ni manjkal prav noben krajan. Še enkrat jo bodo ponovili v Jelendolu, potem so povabljeni na gostovanje v Podlublje, Lom in morda tudi v Tržič.

Vesna uživa v delu z mladimi. Najlepše je, ker se otroci tako radi odzovejo, k ničemer jih ni treba siliti. Z igrami bodo nadaljevali, naštudirali kaj veselega, domačega, to imajo ljudje najraje. Veliko jim pomagata učiteljica Metka Kavčič, tudi domačinka iz Jelendola, in režiser Ivo Kokalj iz Tržiča. Da bi le imeli malo večjo dvorano. Potem bi lahko kulturno življenje res bogato zaživelo. Ljudje so pripravljene delati.

»Kaj pa trgovina? Pravijo, da še nikoli ni bila tako dobro založena.« »Taka je naša trgovina,« pravi Vesna, »ves čas se mora prilagajati potrebam ljudi. Veliko je starejših ljudi, ki gredo v Tržič le redko. Zanje je treba preskrbeti tudi slaščice, sadje in drugo. Neverjetno, kako so bili ljudje željni sladkih stvari. V začetku sem prodala po 300 kosov tort. Zaloge morajo biti večje, vsaj po 14 dni vnaprej, saj moram misliti tudi na večje nabave ljudi s hribovskih kmetij, s planšarij, gozdnih delavcev. Sploh pa moram imeti zaloge pozimi, ko nas zamete sneg. Velikokrat se zgodi, da pride tovrnjak le do Krvin na Slapu. Tudi ob nedeljah včasih odprem, če je sila. Če zbolim, me v trgovini zamenja mož. Kaj hočeš, tako je pač na deželi.«

D. Dolenc

Prihodnje leto bo 40-letnica proge Šamac—Sarajevo

Peter Sitar

Proga je bila kovačnica ljudi

Leta 1947 so mladinske delovne brigade zgradile 242 km dolgo normalno progo od Šamca do Vrhpolja, Zenice in Sarajeva. Jelovška brigada jo je gradila tri mesece v okolici Kostanjice. Bila je trikrat udarna in dvakrat pohvaljena. Njen komandant Peter Sitar iz Krži bi rad svoje brigadirje veterane spet zbral.

Nikoli ne bo pozabil mravljišča na progi. Deklet, ki so prevzela lesene samokolnice, fantov, ki so kar na kolih nosili težke trgačnice, »malih ovnov«, ki so tolkli ves dan in še pozno v noč utrjevali progo in nasipe. Kakšen delovni polet, kakšna mlada moč. Vsi vodje so bili bivši partizani. Njega, nekdanjega kurirja na G-35 nad Podlubljem in kasneje knojevca, ki je preganjal bande okrog Beograda, so postavili za komandanta. Po partizansko je bilo vse skupaj, kaj hočeš. Podnevi delo, zvečer sestanki: mladinski, skojevski, partijski.

Ko primerja današnje mladinske brigade z njihovimi, se grenko zasmije. So to danes mar sploh kakšne brigade? Dvajset, trideset ljudi, pa naj bo brigada. To so bile včasih čete. V brigadi je bilo stotdeset do dvesto ljudi. Nikomur niti na misel ni prišlo, da bi delali le po sedem ur in mislili le na šport in zabavo. Delali so resno. Koliko je takrat pomenilo biti pohvaljen, udarnik! Delali so tudi ponoči, če je bilo treba; prostovoljci so hodili razkladat tovrnjake, pripravljali delo za naslednji dan. Zato so takrat toliko ustvarili; z golimi rokami. Ni bilo ne prave hrane ne obleke — svojo so trkali. Prve dni je bilo najhuje. Krvavi žulji, utrjene mišice. Posebej mora pohvaliti požrtvovalna dekleta. Spet je bilo pomembno tovarištvo — kot v partizanih. Resnica je bilo tisto njihovo geslo: mi gradimo progo, proga gradi nas.

Jelovška brigada je imela štiri čete: Kranjsko, v kateri so bili Tržičani, Kranjčani, Škofjeločani in mladi iz obeh dolin, Jeseniško četo, v kateri so bili Bohinjci in Jeseničani, Ra-

Peter Sitar, nekdanji komandant Jelovške mladinske delovne brigade na progi Šamac—Sarajevo

keško, v kateri so bili največ Ljubljanci in okoličani, pa Kočevsko. Rad bi spet videl te fante in dekleta skupaj. Pred leti je že iskal sezname, kar je povzročilo poplavo, menijo pa, da je voda prestopila bregove tudi zato, ker so tamkajšnji lastniki z gradnjami preveč posegli v strugo potoka.

V Naklem je visoka talna voda ogrozila več stanovanjskih hiš v vaseh Strahinj in Cegelnica.

Na cesti Kranj—Jezerko se je vsul plaz. Domačini so ga odstranili s pomočjo mehanizacije Gozdnega gospodarstva Kranj.

V Dupljah je narasla voda preplavila kamp Trnovec, v katerem so počitni-

D. Dolenc

17. srečanje turističnih delavcev Gorenjske v Tržiču

Za turizem moramo ljudi vzgajati

Tržič, 6. septembra — Na Gorenjskem deluje 46 turističnih društev in pet občinskih turističnih zvez. Vsako leto enkrat se turistični delavci z Gorenjske pogovore in izmenjajo izkušnje.

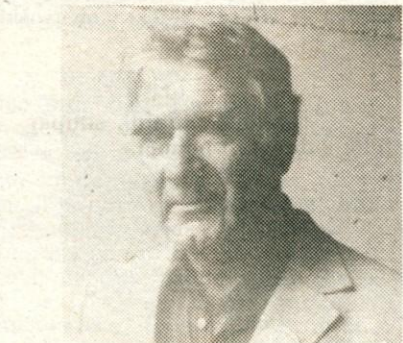
Turistični delavci so prišli v Tržič z vse Gorenjske. — Foto: D. Dolenc

Tokratno srečanje je pripravilo Turistično društvo Tržič. Na slovesnosti v Cankarjevem domu, kjer jim je spregovoril predsednik Gorenjske turistične zveze Zdravko Črv, so prejeli priznanja najboljša turistična društva in posamezniki, objavljeni so bili najbolj prizadevni in najlepše urejeni turistični kraji. Zbrani so si ogledali tudi diapozitive Slovenske geološke poti, ki so jih pripravili člani Društva prijateljev mineralov in fosilov iz Tržiča, in modno revijo. Srečanje so nadaljevali v prostorih osnovne šole heroja Bračiča v Bistrici, kjer so se s svojimi spominki predstavili vsi turistični podmladki gorenjskih osnovnih šol. Tam pa so se tudi pogovarjali, kako naš turizem še izboljšati, kako ga še bolj približati ljudem.

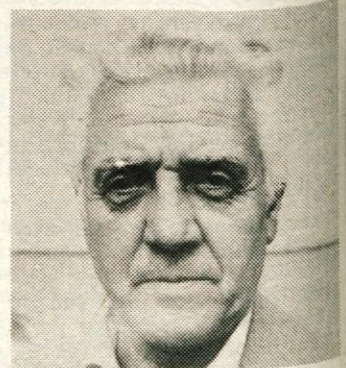
Mirko Ramuš, predsednik Občinske turistične zveze Jesenice: »Pri-

Jakob Štabuc, dosednji predsednik TD Tržič: »Za turizem se morajo čim bolj zanimati vsi občani, ki imajo dobre razmere za turistično dejavnost. Začeti bi morali podobno, kot so v Avstriji, Italiji, na Bavarskem. Seveda pa jim je treba dati materialne osnove, kredite. Razen tega pa bi morali na občinskih ravneh ustanoviti vzgojne centre, kjer bi ljudje, ki se hočejo ukvarjati s turizmom, dobili osnovno izobrazbo o vodenju gostinstva, higieni, vljudnosti in o vsem, kar spada zraven. V kraju pa mora biti hotel ali podobna večja turistično-gostinska organizacija, ki je nosilec turizma v kraju.«

»Pri-

nas je močan tranzitni turizem; ujeti skušamo kar največ teh gostov in jih vsaj malce zadržati v našem mestu. Letos smo zaprli promet od Korotana do Kosove graščine. Pri občinskem prazniku se je to pokazalo kot dobra rešitev. Ta del mesta moramo urediti tako, da bo poleti bolj trgovski. Opremi ga bomo s stojnicami, na ulicah bodo stalni odri za koncerte, gledališke predstave, modne revije. Bolj se bomo povezali s Kranjsko goro in z vso zgornjesavsko dolino, kjer je bil letos program prireditev že uokaj bogat.«

Marjan Trtnik, predsednik komisije za turistične podmladke pri GTZ: »Naše geslo je: v vsako šolo osnove turistične vzgoje. In to ne le v osnovne šole, tudi v srednje. Že mladi ljudje naj dojemajo, da smo turistična dežela, da je to lahko velik kos njihovega kruha. Za ustanovitev podmladka v šoli pa so pomembni le ljudje. Veliko je že, če upravitelj šole soglašja, če zanj določi najboljšega mentorja. Vendar sta upravitelj in mentor še vedno premalo. Sodelovati morajo vsi učitelji v šoli. Na Gorenjskem imamo že v več kot 20 šolah turistične podmladke. Prizadevamo si tudi, da bi v šolah uvedli izbirni predmet — turizem. Težave nastanejo ponavadi zaradi finančnih sredstev. Toda ta predmet v šoli bi bil nujen vsaj v vseh večjih šolah ali v šolah v vseh večjih turističnih krajih. Finančno bi morda pomagale gostinske in turistične organizacije, saj bi potem iz teh šol črpale kadre zase.«

D. Dolenc

Kranjčani dajejo prednost regresiranju šolskih malic in šoli v naravi

Bo brezplačnim učbenikom odzvonilo?

Kranj, 5. septembra — V letih, ki so skupni porabi vse bolj mačehovsko nenaklonjena, je tudi izobraževalna skupnost prisiljena zagotoviti vajeti nekaterim nalogam zunaj zagotovljenega programa, med katere sodijo tudi brezplačni učbeniki. Razlog je preprost: premalo denarja.

V sisovskem besedišču zagotovljeni program pomeni, da izobraževalna skupnost mora dati denar za financiranje zakonsko obveznega predmetnika. Vse drugo, kar se dogaja po šolah, je tako imenovani dodatni program, ki ga izobraževalna skupnost sofinancira neobvezno, skladno s svojimi možnostmi oziroma bolj ali manj zajetnim svežnjem denarjev.

Ker pa je denarja vse prej kot na pretek, so se v Kranjski izobraževalni skupnosti dogovorili, da bodo iz dodatnega programa realno povečali regres za šolske malce, za katere so ugotovili, da kakovost pada, in za štipendiranje bodočih učiteljev, nad katerimi namerava izobraževalna skupnost (prva na Slovenskem) krbeno bedeti že v srednješolskih letih in ne šele med študijem. Na tretje mesto pa so Kranjčani postavili šolo v naravi, ki bi jo radi ohranili padcu življenjskega standarda navkljub, ko je vse skromnejše število tistih otrok, ki s starši letujejo ob morju. Zavzeli so se za poletno šolo v naravi, ki naj bi bila brezplačna, razen izo-

brazevalne pa bi jo financirala še telesnokulturna skupnost.

Na omenjenih treh področjih se je prispevek izobraževalne skupnosti kranjske občine realno povečal. Za šolske malce, na primer, je lani znašal sedem milijonov dinarjev, letos sedemnajst; za šolo v naravi lani 4,7 milijona, letos deset milijonov dinarjev skupaj z dotacijo telesnokulturne skupnosti.

Kot ne more biti volk sit in koza cela, tako je tudi težko enemu dodati, ne da bi drugemu vzel. Regresni vsoti za brezplačne učbenike v osnovnih šolah Kranjčani sicer niso vzeli, dali pa tudi niso več kot je znašala skoraj dveštevilična inflacija. Medtem ko so lani namenili za učbenike tri milijone dinarjev, so jih letos šest; preračunano na učenca to pomeni 665 dinarjev na enega.

V osnovni šoli Staneta Žagarja, kjer že osem let organizirajo akcijo brezplačnih učbenikov, so dejali, da so jo že nameravali prekiniti, pa so jo prav na prigrovor izobraževalne skupnosti podaljšali do časa, dokler bo pač šlo. Dol-

go najbrž ne bo. Za obnovo fonda in nakupovitev so dobili 1,11 milijona dinarjev. Samo nov učbenik Naš jezik za četrti razred bi jih stal 440 tisoč dinarjev. Regres in sponsovalnino so porabili za jenski doku. Sponsovalnina znaša 200 dinarjev za učenika, desetkrat manj kot približno stane nov učbenik. Pravijo, da je s takim denarjem nemogoče obnavljati in dopoljevati fond, ki naj bi ga po pravilih decela obnovili vsake tri leta. Sami imajo nekateri učbenike v sponsoji tudi sedmo, osmo leto. Učenci jih vztrajno lepijo, pa kljub temu listi letijo narazen. Zapravijo vidijo edino to možnost, da bodo brezplačni učbeniki samo še za nekater (socialno šibke) učence v razredu.

Ob tem se poraja vprašanje, ali je v takih — od občine do občine različnih razmerah — najbolj smiselno vztrajati pri brezplačnih učbenikih. Morda bi bilo pametneje regresirati ceno učbenika še v knjigarni. Tu bi morale biti cenejše in tako dostopne vsem šolarjem; ne le iz bolj, ampak tudi iz manj premožnih družin. Gotovo bi oba rada lepilo novo knjigo. Ki je vrh vsega v primeru s obveznimi delovnimi vezki, dragimi torbicami, barvicami in drugimi potrebnimi in manj potrebnimi stvarmi, ki jih šolarji vsak dan vlačijo s seboj, resnici že zdaj manj napeta.

H. Jelovčan

Posledice avgustovskega neurja

Voda napravila škodo tudi v tovarnah

Kranj, 5. septembra — Po vročem in suhem avgustu je 27. in 28. avgusta na Gorenjskem močno deževalo, padlo je okoli 100 litrov vode na površinski meter. Po dosedanjih ocenah je deževje na območju kranjske občine napravilo za 241 milijonov dinarjev škode.

V Bitnjah je visoka talna voda povzročila večjo škodo na štirih stanovanjskih hišah, narasla Žabnica pa je tam odnesla brv. Struga potoka ni očiščena, kar je povzročilo poplavo, menijo pa, da je voda prestopila bregove tudi zato, ker so tamkajšnji lastniki z gradnjami preveč posegli v strugo potoka.

V Naklem je visoka talna voda ogrozila več stanovanjskih hiš v vaseh Strahinj in Cegelnica.

Na cesti Kranj—Jezerko se je vsul plaz. Domačini so ga odstranili s pomočjo mehanizacije Gozdnega gospodarstva Kranj.

V Dupljah je narasla voda preplavila kamp Trnovec, v katerem so počitni-

ške prikolice, vendar večje škode ni bilo.

Na Kokri je zemeljski plaz zasul dostopno cesto na več odsekih v dolžini treh kilometrov do domačije Suhadolnik. Pri kmetijah Polajnar in Arnež je odnesel lesen most, po katerem imata dostop na glavno cesto. Zaradi poškodbe vodovoda pa je družina Bogataj v Kokri ostala brez pitne vode. Na kmetiji Povšnar pa je narasla voda odnesla dve male vodne elektrarne.

Neurje je napravilo škodo tudi v tovarnah. Voda je vdrla v kanalizacijo kranjske čistilne naprave, vendar k sreči škode ni povzročila. V tovarni Planika je voda vdrla skozi kanalizaci-

jo; prečrpavali so jo, da so preprečili vdor vode v skladišče. Na pomoč so prišli gasilci in zaradi hitrega ukrepanja materialne škode ni bilo, stroški intervencije pa znašajo 200 tisoč dinarjev.

V Iskri Kibernetiki je nastala poplava zaradi dviga podtalnih voda in prepočasnega odtokanja deževnice. Materialne škode na strojih in izdelkih ni bilo, škoda je nastala le zaradi prekinitev dela. Ocenjena je na 10.237.300 dinarjev.

V Savinem obratu Standard je voda zalila elektrodalavnico v tozdu Vzdrževanje, povzročila je 1,47 milijona dinarjev škode. Povedati velja, da je bila to deževnica, ki je prišla po cesti.

Pri Gozdnem gospodarstvu Kranj pa nastalo škodo v gozdovih, na gozdnih cestah in traktorjskih vlakih prvega in drugega razreda ocenjujejo v višini 229.415.000 dinarjev.

Na Gorenjskem še ni šigeloze

Proti epidemiji pomaga le umivanje

Kranj, 5. septembra — Od gorenjskih osnovnošolcev, ki so bili od 10. do 29. avgusta v zdravstvenih kolonijah na Stenjaku in v Novigradu, jih je sto zbolelo za grizo (šigelozo). Obstaja nevarnost, da se epidemija podobno kot v Istri oziroma nekaterih krajih Slovenije razširi tudi na Gorenjskem. V šolah je zato poostren higienski nadzor.

»Griza ni nastala v naših letoviščih, ampak jo je tja prinesel nekdo od gostov. Res pa je, da se je nato dokaj hitro razširila,« je dejal Franc Rakovec, direktor Zavoda za letovanje v Kranju. »Ko so laboratorijske analize obolelih otrok pokazale, da gre za šigelozo, smo takoj ukrepali. Naši delavci so temeljito očistili in razkužili vse prostore, posebno pozornost pa so namenili osebni higieni otrok.«

V skupini se bolezen hitro širi
V Novigradu je bilo 335 otrok iz kranjske, tržiške in jeseniške občine, z njimi pa je bilo tudi trideset otrok iz Avstrije. Na Stenjaku je v »kritičnem« obdobju letovalo 232 otrok iz kranjske in radovljiške občine. Za grizo jih je zbolelo skupaj sto, med bolniki pa sta bila še dva druga gosta.
»Veliko otrok je prišlo v kolonijo brez mila, zobne ščetke in kreme za zobe, kar pove, da jih niti doma niti v šoli niso naučili osnov osebne higiene,« je dejal Franc Rakovec. »V treh tednih jim tudi mi v koloniji težko vbijem o v glavo, kaj

vse je potrebno za lastno snago. Griza se je pojavila v hudi vročini, ko je v Novigradu manjkalo tudi pitne vode. Istrski Vodovod je vodo zapiral; bilo je le za pralnico in kuhinjo, sanitarije smo morali splakovati z morskjo vodo, kar pa ni razlog, da bi otroci lahko zamenjali osebno higieno. K hitremu širjenju bolezni je pomagalo druženje otrok po skupinah. Po petnajst jih je bilo v skupini, skupaj so bilo podnevi in ponoči.«

Negativni izvidi v letoviščih
Franc Rakovec je še povedal, da je sanitarna inšpekcija vzela v letoviščih vse analize: tekoče vode, hrane in zaposlenih. Vse so bile negativne, kar potrjuje, da za grizo nista krivi letovišči, ampak da je bacil nekdo prinesel od zunaj.
Med otroki, ki so zdaj že doma, ni več bolnikov, prav tako ni zbolel nihče, ki je za njimi prišel v letovišči Stenjaku ali Novigradu. Kot je dejal Franc Rakovec, pa so potencialni bacilonosi vsi, ki so to poletje letovali v Istri.

Bolezen se prenaša z blatom

Griza ali šigelozo je nalezljivo črevesno obolenje. Bacili žive v človekovem črevesju in se izločajo z bolnikovimi ali bacilonoševimi blatom. Za okužbo zadošča zelo majhno število bakterij. Bolnik ima navadno povišano telesno temperaturo, bolečine v trebuhu in drisko.
»Vsem osnovnim in srednjim šolam na Gorenjskem smo poslali napotke, kako naj ravnajo, da bi preprečili epidemijo grize,« je dejala doktorica Alma Vadnjal, vodja epidemiološkega oddelka v Zavodu za socialno medicino in higieno v Kranju. »Proti širjenju grize se lahko bojujemo le z osebno higieno in čistim okoljem. V šolah morajo pred jedjo in po uporabi stranišča zanesljivo umivati roke, jih brisati po možnosti s papirnati brisačami oziroma vsak s svojo čisto brisačo. V kuhinjah morajo prekuhavati jedilni pribor, dvakrat na dan morajo temeljito očistiti in razkužiti stranišča, vodovodne pipe in kljuko, če naj omenim le nekatere od najnujnejših ukrepov. Šolam smo priporočili, naj glavni odmor raztegnejo na pol ure, da se bodo res vsi otroci lahko pošteno umili, preden bodo jedli.«
»Vsi šolarji, ki so bili v kolonijah, so temeljito zdravniško pregledani,« je povedala Alma Vadnjal. »Trenutno ni pojavov novih obolenj.«

Nevarnost še ni mimo

Seveda pa nevarnost, da bi se griza razširila, še zdaleč ni mimo. Zlasti v šolah in tudi vrtcih, kjer so na kupu velike skupine otrok, morajo še bolj kot običajno bedeti nad snago otrok, zaposlenih, hrane in prostorov.
Poceni to ni. V osnovni šoli Franceta Prešerna v Kranju, na primer, pravijo, da jih samo papirnate brisače stanejo 45 tisoč dinarjev na dan, da so morali za nove posode za papirnate brisače odšteti okrog 170 tisoč dinarjev. Problem je, da za take izredne stroške šole nimajo denarja, ampak ga morajo vzeti na račun nečesa drugega.
H. Jelovčan

KLICAJ ZA VARNOST

Nenadoma zavil v levo

V prometni kroniki je med vzroki za nezgode pogosto zapisano, da je tainta voznik nenadoma, brez razumljivega razloga, zavil prek sredinske črte na cesti na levi vozni pas prav v trenutku, ko je nasproti pravilno po svojem pasu pripeljal tainta voznik, ki se trčenju ni mogel ogniti. Čelno trčenje je silovito...
Največkrat se v teh primerih prometne nezgode končajo tragično. Voznik, ki je povozil sredinsko črto in zakrivil trk, ne more povedati, zakaj je tako ravnal. Če mislimo, da je vedno kriv alkohol, se krepko motimo.
Upamo si ugibati, da je za nenadno zavijanje v levo dostikrat kriva čisto navadna, nič hudega sluteča nepazljivost. Med vožnjo bi voznik rad prižgal cigareto. Kje, vraga, so vžigalice? Brska po žepih, po polici avtomobila. Za hip pogleda stran in že se znajde na robu svojega voznega pasu.
Kolikokrat se zgodi, da otroci zadaj na sedežu razgrajajo. Ko lepa beseda ne pomaga, hočemo doseči mir tudi s pogledom. Samo hip...
Torbica je padla s sedeža na tla in nešteto drobnih stvari se je razsulo. Voznica bi jih med vožnjo rada spravila spet nazaj v torbico. Trenutek nepazljivosti in...
Nešteto je stvari, ki med vožnjo odvrta misli in pogled od dogajanja na cesti. Voznica, ki je pred dobrim mesecem v tako izzvanem trku k sreči odnesla celo kožo, je dejala, da je hotela pobrati vrečko z nakupljenimi živili, ki se je prevrnila.
Pustimo cigarete, vrečke in torbice med vožnjo pri miru, raje ustavimo, če bi radi obračunali z razposajenimi otroki. Ne pozabimo, da je nam in drugim lahko usoden »samo hip«.
H. J.

Avtodvigalo na boku — Rajko Venceslav Rant, 1946, z Javornika je vozil Gradbinčvo avtodvigalo (2. septembra) po desnem odstavnem pasu hitre ceste od Podtabora proti Kranju s hitrostjo 50 kilometrov na uro. Ker se je na vozilu spraznila desna prednja guma, ga je zaneslo s ceste v odtični jarek, podrla je steber telefonske zveze in se prevrnilo na desno bočno stran. — Foto: D. Dolenc

NESREČE

Avto v plamenih

Tatinec, 5. septembra — Milan Ušlaker iz Tatinca je v garaži avto generiral levi stabilizator avta. Pri tem so se snele preproge v vozilu, ogenj pa se je nato hitro razširil. Avto je zgorel. Škoda je za okrog tri milijone dinarjev. Požar so pogasili kranjski poklicni gasilci.

Požar v Železarni

Jesenice, 5. septembra — Požar je izbruhnil v tozdu Valjarna Bluming Štekel. Poškodovala se je hidravlična cev za olje, ki je pod pritiskom 50 do 60 atmosfer; brizgnilo je v steno jaska, v katerem stoji naprava za preobračanje kolobarjev pločevine. Od tam se je curk olja odbil v zgornji obračalni del, v katerem je bil kolobar segrete pločevine. Zaradi tega se je olje vnelo in je močno zagorelo. Pogorela je električna inštalacija na stroju, del hidravličnih cevi in nekaj mazalnega sistema. Škoda je za okoli 700.000 dinarjev. Požar so pogasili gasilci Železarnice.

Preveč se je mudilo

Zminec, 5. septembra — Franc Frljic, 1965, iz Volake, je peljal avto iz smeri Gorenja vas proti Škofji Loki. Za naselejem Gabrk je na ravni cesti tako pogljal, da je začelo vozilo zanašati. Izgubil je oblast nad njim, zapeljal desno s ceste in se začel prevračati po travniku. Pri tem se je hudo ranil sopotnik Iztok Dolenc, 1966, iz Srednje vasi, voznik Franc Frljic pa lažje.

Kolesar podlegel

Britof, 6. septembra — Voznik kombija Miran Gajser, 1942, je prehitro peljal po cesti Naklo-Kokrica-Britof-Senčur iz smeri Kokrice proti Britofu. V križiču, ki povezuje naselje Suha, je nasproti pripeljal kolesar Jože Boštar, 1905, s Suhe. V križiču ni upošteval znaka, naj ustavi. Po trčenju je Boštar padel in se hudo ranil. Odpeljali so ga v Klinični center, kjer je naslednji dan umrl.

Premočno zaviral

Zg. Gorje, 6. septembra — Gorazd Beznik, 1964, iz Zg. Gorj je vozil neregistrirano motorno kolo iz Zg. Gorj proti Krnici. Na kolesu je bil še sopotnik Damjan Ambrožič, 1964, iz Laz. Pred križiščem v Zg. Gorjah je Beznik močno zaviral, zaradi česar je izgubil

oblast nad vozilom in zunaj cestišča zadel pešakinjo Roberto Jakopič, 1972, in Klementino Jakopič, 1973, obe iz Zg. Gorj, sam pa nato trčil v hišo. Sopotnik Ambrožič se je hudo ranil, pešakinji lažje voznik Beznik pa je odnesel celo kožo.

Dim na Lešanski planini

Tržič, 6. septembra — Zjutraj je deseterica Lešanov odšla na Lešansko planino po živino, ki se je tam pasla čez poletje. Ko so živino odgnali, so očistili planjavo planine, odpadli les in dračje znosili na kup in zažgali. Dima je bilo veliko in ker v dolini niso vedeli, kaj gori, so šli gasilci družtev Tržič, Peko, Brezje in BPT gasit. Pri tem se je prevrnilo gasilsko vozilo, tako da je škoda za okrog 100.000 dinarjev.

Žalostna novica iz Trsta

Kranj, 6. septembra — Dopoldne se je zgodila huda prometna nesreča na avtomobilski cesti med Mestro in Benetkami, v kateri je bilo udeleženi pet vozil; tri so zgorela. V enem od vozil nemške registracije, ki ga je vozil italijanski državljan, sta z avtoštopom potovali tudi dve Kranjčanki, 24-letni Dejana Demšar in Majda Jeraj. Demšarjeva je umrla, Jerajeva pa je bila hudo ranjena.

Avtobus neprevidno speljal

Škofja Loka, 7. septembra — Vidojko Jocič je z Alpetourovim zglobočnikom pripeljal potnike na avtobusno postajo. Ko so izstopili, je počasi peljal proti regionalni cesti Škofja Loka-Železniki. Pred cesto je avtobus ustavil, se zaklepetal z Medigo Kilič iz Kranja, ko pa je ponovno speljal, je z levim sprednjim kolesom zapeljal čez njeno stopalo.

Nezgodni v gorah

V nedeljo, 7. septembra, se je na povratku s Triglava malo nad Vodnikovo kočjo ranila Antonija Erjavec, 1910, iz Spodnje Idrije, ki se je udeležila pohoda 100 žensk na Triglav. Mojstranski gorski reševalci so jo najprej spravili do Vodnikove kočje, nato pa so jo s helikopterjem RSNZ odpeljali v jeseniško bolnišnico.

Na Bambergerjevi poti na Triglavu pa se je 8. septembra hudo ranil italijanski planinec Marino Comelli, 1945. Med hojo mu je padel na glavo kamen. Reševalci iz Mojstrane so preskrbeli helikopter, ki je planinca odpeljal v bolnišnico na Jesenice.
H. J.

35 let gasilskega društva Brezje pri Trziču

Pobudniki akcij pri razvoju kraja

Brezje pri Trziču, septembra — »Večjih požarnih ali elementarnih nesreč v vsej 35-letni dobi nismo imeli, sodelovali pa smo pri reševanju v Palovičah, Kovorju in Trziču pri drsenju zemeljskega plazu ter pri gozdnih požarih,« je na proslavi ob obletnici društva dejal eden njegovih ustanovnih članov, Milan Valjavec.

Opremo in orodje so kupovali postopno. Prvo motorno brizgalno motor so kupili 1953. leta, tri leta kasneje so dali v uporabo prvi bazen v središču vasi in razvili društveni prapor. Kasneje so pridobili nov sušilni stolp in obnovili staro orodišče, v zgornjem delu vasi so zgradili drugi požarni bazen. Prav na pobudo gasilskega društva so na Brezjah začeli 1969. leta graditi dom družbenih organizacij, ki so mu darovali prek devet tisoč prostovoljnih delovnih ur.
Ob otvoritvi doma 1971. leta, ki je postal središče družbenega in kulturnega življenja v kraju, so gasilci predali namenu novo motorno brizgalno rosenbauer. V naslednjih letih pa so kupili še avto, električno sirenno, razvili pionirski prapor, pridobili zapornico in Hudem grabnu, kjer lahko zajezijo dovolj vode, če bi jo potrebovali, kupili so nov kombi in dali v uporabo nov vodni bazen na Visočah.

»Letos bosta gotovi novi garaži. Omilili bosta prostorsko stisko, ki je nastala, ko smo odstopili prostor za trgovino,« je povedal Milan Valjavec. »Na vodnem omrežju imamo dvanajst hidrantov za odvzem vode. Tudi oskrba z orodjem in opremo se je v zadnjem obdobju precej popravila predvsem zaradi prispevka požarne skupnosti Trzič, delovnih organizacij in zavarovalne skupnosti Triglav, ki nam je s posojili in nepovratnimi sredstvi pomagala pri nakupu avtomobila in pri gradnji prizidka pri domu družbenih organizacij. Združena lesna industrija Trzič je naš stalni pokrovitelj in večkratni boter pri nakupu orodja.«

Vendar pa je tudi breško gasilsko društvo vedno znalo prislunhiti potrebam krajevne skupnosti. Z delom in denarjem je pomagalo urejati komunalne naprave, graditi poti na Brezjah in Visočah ter gozdne poti. V zadnjem desetletju pomaga pri izobraževanju pripadnikov gasilske enote civilne zaščite in skupaj z njimi uspešno nastopa pri obrambnih dnevih v krajevni skupnosti in v akciji NNNP.
Gasilsko društvo Brezje ima 57 aktivnih in 120 podpornih članov. Članska moška in ženska, mladinska ter pionirska moška in ženska desetina se redno udeležujejo občinskih, področnih in republiških tekmovanj. Sodelujejo z več društvi v domovini na sosednjem Koroškem.
Kot je dejal Milan Valjavec, bo stalna naloga društva v prihodnje pomlajevanje vrst z vključevanjem mladih fantov in deklet, pionirjev in pionirk.

D. Papler

Sodavičar Vili Klanšek z Brezij v priporu

Na videz premalo sladek VIPI

Kranj, 8. septembra — Kriminalisti Uprave za notranje zadeve v Kranju so Temeljnemu javnemu tožilstvu predali ovadbo proti zasebnemu obrtniku sodavičarju Viliju Klanšku, v kateri ga sumijo, da je z zatajo davčnih obveznosti za lani oškodoval družbo za 41.622.278 dinarjev.

Vili Klanšek ima pri radovljiški občini prijavljeno obrtno dejavnost izdelovanja brezalkoholnih pijač: oranžade, kole, tonica, pokalice in biter lemmona, ki jih prodaja pod imenom VIPI po enotni ceni. Za izdelavo teh pijač uporablja predvsem citrus baze, sirupe, ki jih večinoma izdeluje sam, ogljikov dioksid in vodo, osnovna sestavina pijač pa je sladkor.

Obstoja utemeljen sum, da je Vili Klanšek z utajo davščin in drugih družbenih dajatev storil kaznivo dejanje. Osumljen je, da je kot zasebni obrtnik v davčni napovedi za poslovno leto 1985 dal napačne podatke o dohodkih, da bi se deloma izognil plačilu davščin. Davkarjijo je preslepil s tem, ko je prikazal 75 ton manjšo nabavo in porabo sladkorja od dejanske. Na ta način je prikril prihodek obratovalnice v višini 53.425.000 dinarjev ter zatajil davčne obveznosti iz naslova davka iz obrtne dejavnosti ter davka na skupni dohodek občanov v skupni višini 41.622.278 dinarjev.

V ovadbi prikazane ugotovljene utajene davčne obveznosti so le za poslovno leto 1985. Kriminalisti pa utemeljeno sumijo, da je Vili Klanšek enako utajeval davčne obveznosti tudi v prejšnjih letih, s čimer je v davčnih napovedih vsako leto prikazoval porabo sladkorja okrog 50 ton, promet pa se je zviševal le zaradi povišanja cen njegovih pijač. Zato bodo tudi za prejšnja leta pri raznih trgovskih delovnih organizacijah na območju Ljubljane in Gorenjske ugotovili, koliko sladkorja je Vili Klanšek dejansko nabavil v posameznem letu.
H. J.

Kranj, 5. septembra — Naši alpski smučarji se pripravljajo na novo sezono — Naše alpinke so imele že veliko kondicijskih priprav, vmes pa so tudi smučale na ledenikih. Po smučarskem treningu v Hintertuxu doma niso počivale. Pod vodstvom zveznega trenerja Janeza Ziblerja in njegovih pomočnikov Dejana Poljanška, Cveta Jagodica in Toma Koprivnjaka so imele spet skupne kondicijske priprave v Ljubljani, njeni okolici in Trzinu. »Te priprave so trajale teden dni. Začeli smo z vadbo aerobike, nato je bil kondicijski tek od 1. do 5. septembra, skoje v vodo smo vadili v letnem bazenu v Trzinu in nato smo zvečer še drsali v hali Tivoli. Po tem treningu odhajamo za pet dni v Poreč. Nato se bodo začele priprave na snegu. V Hintertuxu in Val Senalesu bomo vadili tehniko slaloma, veleslaloma, superveleslaloma in tudi smuka.« Dekleta Mateja Svet, Katja Zajc, ki se bo po poškodbah pridružila že te dni, Katja Lesjak, ki je še na okrevanju poškodbe kolena, Veronika Šarec, Mojca Dežman, Katjuša Pušnik, Andreja Leskovek, Nataša Bokal, Katarina Humar, Barbara Kuhar in Breda Tomažič so izredno zadovoljne s takim načinom treninga. Za hrano skrbi restavracija Sejem v Kranju. (-dh) — Foto: F. Perdan

Število panog enako

Škofja Loka, 5. septembra — Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu se je odločila, da ostane spored letošnjih šestih sindikalnih delavskih športnih iger enak kot v preteklih letih. Tekmovanja bodo v kolesarjenju na kronometer, balinanju, malem nogometu, odbojki, namiznem tenisu, ekipnem teku, šahu, kegljanju, plavanju, streljanju in metanju puščic v tarčo.

Športni referenti po osnovnih sindikalnih organizacijah so že prejeli razpise za udeležbo na letošnjih šestih sindikalnih igrah. Začele se bodo 27. septembra v Žireh, kjer bo ekipno tekmovalje v kolesarjenju na kronometer, in na Trati, kjer bo balinarsko tekmovalje.

M. Kalamar

Alpinistična šola v Škofji Loki

Škofja Loka, 5. septembra — Alpinistični odsek iz Škofje Loke bo tudi letos organiziral alpinistično šolo. Vsi, ki se zanimajo za plezanje v gorah in bi se želeli ukvarjati z alpinizmom, se zglasite v puštalskem gradu vsak četrtek v septembru med 19. in 22. uro. Alpinistična šola se bo začela 2. oktobra in bo trajala do spomladi.

Železarji radi hodijo v gore

Jesenice, septembra — Planinski pohodi so ena najprijateljnejših oblik rekreacije slovenskih železarjev. Konec avgusta so organizirali pohod na Prisojnik. To je bil sedmi pohod Janeza Jenka, v bistvu pa je bil že 17. Deset let so organizirali pohod slovenskih železarjev na Triglav, potem pa so pohod pomenovali po prizadevnem organizatorju rekreacije v Železarni Jesenice, Janezu Jenku. Od takrat dalje organizirajo pohode na različne vrhove. Letošnjega pohoda na Prisojnik se je udeležilo 450 ljudi. Prvič so bili gostje tudi delavci iz kolektiva iz Avstrije, s katerim železarji že dlje sodelujejo. Čeprav vreme ni bilo najboljša, veselega razpoloženja ni moglo skaliti. Posebej prijetno je bilo zabavno srečanje na pohodu. Do naslednjega pohoda ni več daleč. 20. septembra bodo v leški Verigi pripravili pohod po Karavankah. O tradiciji pohodništva med železarji priča tudi podatek, da je bil prvi pohod na Triglav leta 1969 ob 100-letnici Železarne, da jih je bilo doslej že 44 in da se jih je udeležilo nad 23 tisoč železarjev.

J. Rabič

Remija Triglava in Nakla

Kranj, 8. septembra — Oba gorenjska nogometna ligaša sta v drugem kolu slovenske lige in druge republiške lige igrala na domačem terenu. Triglav je gostil moštvo Vozila iz Nove Gorice, Naklo pa Ilirijo iz Ljubljane. Ligaša sta na domačem igrišču le remizirala:

Triglav : Vozila 1:1 (0:1), Naklo : Ilirija 0:0.

-dh

Sedmi pohod na tromejo

Kranjska gora, 3. septembra — V nedeljo, 14. septembra, bo že sedmi turistični planinski pohod na tromejo nad Ratečami. Organizatorji se že pripravljajo na pohod, ki je dokaz dobrih sosedskih odnosov med Avstrijo, Italijo in Jugoslavijo.

Pohodniki bodo na tromejo na Peči krenili iz treh smeri. Iz Rateč izpred gostilne Šurc, iz Bele Peči ter Selč pri Podkloštru. Pohod je po tradiciji organizirajo turistična društva iz Trbiža, Podkloštra, Rateč in Kranjske gore. V Ratečah bodo morali pohodniki na dan obiska tromeje pokazati veljavni potni list ali maloobmejno propustnico. Pohod ne bo veljal kot prehod državne meje, zato potnih listov ne bodo žigosali. Izpred gostilne Šurc bodo na pot krenili v nedeljo, 14. septembra, ob 8. uri po skupinah, ki jih bodo vodili izkušeni planinci. Med 11. in 13. uro bo na Peči kulturni program v izvedbi orkestru, pevskih zborov in folklornih skupin iz treh dolin: Ziljske, Kapelske in Zgornjesavske. Organizatorji pa bodo poskrbeli za značilne jedi. Za veselo razpoloženje bodo poskrbeli znani ansambli, ples pa bo kar na travi.

Če bo vreme slabo, bo pohod v nedeljo, 21. septembra.

-dh

V Dupljah Kranj : Alples

Kranj, 7. septembra — Jutri, v sredo, 10. septembra, ob 18. uri bo v Dupljah finalno žensko rokometno srečanje pokala mladosti za področje Gorenjske med Kranjem in Alplesom. Ekipo Kranja sestavljajo vse rokometnice Dupelj in najboljše igralke Preddvora. Ekipo pa z imenom Kranj nastopala v slovenski rokometni ligi.

J. Kuhar

Športniki pomagajo Kuraltovim

Škofja Loka, 7. septembra — V petek, 12. septembra, ob 17. uri bo na nogometnem igrišču v Puštalu v Škofji Loki nogometna tekma med Zlato selekcijo in reprezentanco državnih smučarskih reprezentanc. Igrali bodo trikrat po 20 minut. Čisti izkupiček tekme bodo namenili za pomoč družini tragično umrlega reprezentanta Jožeta Kuralta. Sodelovali bodo še: reprezentanca v akrobatskem smučanju, kolesarji, motokrosisti, vozniki avtoralyja in ritmične skupine. Na prireditvi bodo sodelovali tudi Franci Pavšer, Marjan Lah, Tof, Rado Časl in Marjan Kralj.

-jk

Najkakovostnejši jugoslovanski kasači nastopili na nedeljskem konjeniškem tekmovalju na Brdu

Lahor II tokrat ugnal Fita

Brdo, 7. septembra — Razplet spominske dirke maršala Tita je bil pričakovan. Za favorito sta se »udarila« Fit z voznikom Jožetom Horvatom in Lahor II z voznikom Ivanom Mukičem, absolutni jugoslovanski rekorder na 1600 metrov dolgi progi. Lahor II je opravičil sloves najhitrejšega konja v Jugoslaviji.

Vzdušje na Brdu ob preurejenem hipodromu je bilo pravo tekmovalno, tribune polne, hipodrom pa pripravljen za vrhunske dosežke. Ni bilo absolutnega jugoslovanskega kasaškega rekorda na 1600 metrov dolgi progi, ki ga sedaj drži Lahor II z odličnim kilometrskim časom 1.17,3, zato pa je v prvi predtekmovalni skupini Fit z voznikom Jožetom Horvatom, ki je letos zmagal že na štirih dirkah zapored in dokazal, da je s štirimi leti že odlični konj, s časom 1.18,5 postavil nov rekord hipodroma na Brdu in enega letošnjih najboljših časov.

Nedeljski konjeniški spored na Brdu, odprl ga je predsednik kranjske občinske skupščine Ivan Torkar, za popestritev pa so nastopili godbeniki in pesalke iz Trbovelj, je obsegal osem dirk, v katerih je sodelovalo skoraj 60 kasačev. V prvi dirki na 1600 metrov dolgi progi za dveletne kasače je zmagala Arleta z voznikom Vladom Lešnjikom iz Maribora pred Kitanom B z voznikom Konradom Hojsom (Brdo) in Lady Luci, ki jo je na vajehtih usmerjal član KK Brdo Vlado Rančigaj. Kilometrski čas zmagovalke je bil 1.26,1. V drugi je zmagal Nepal B z voznikom Ljuzetom Gorjancem iz KK Brdo. Njun kilometrski čas je bil 1.25,6, dru-

ga in tretja pa sta bila Nurmi B z Brda z voznikom Francem Slabetom in Arno MS z Markom Slavičem iz Ključarevec pri Ljutomeru za vajehtmi. Tretja in četrta dirka sta bili predtekmovalni za vstop v finale spominske dirke maršala Tita. Že v prvi predtekmovalni skupini sta »se udarila« najhitrejša jugoslovanska kasača Fit in Lahor II. Boj je bil srdit, vendar je 7-letni Lahor II zagalopiral, izgubil nekaj časa in bil drugi za Fitom. Trije najhitrejši iz druge predtekmovalne skupine (Dorica MS z Markom Slavičem, Ilona III s Francem Lovrenčičem in Auro z Albom Tumbasom so se prav tako uvrstili v finale. Zanimiva je bila tudi peta dirka za 3- do 12-letne kasače. Zmagal je Amur z Markom Lahom iz Komena, druga je bila Lepena z voznikom Stanislavom Dovganom z Brda in tretji Rom z voznikom Borisom Dolinarjem iz Ljubljane.

Osrednja točka je bil veliki finale spominske dirke. Nagradni sklad je bil vreden 800 tisoč dinarjev, in tu je Lahor slavil s še vedno dobrim časom. Verjetno pa bi bil zmagovalec Fit, če ne bi bil galopiral in je zaradi tega zastal, vendar se je še vedno prebil na drugo mesto. Finale je bil resnični ruhunc tekme, ki je spraval občinstvo na

Janez Čebulj iz Adergasa s Finijem II, tekmuje za Komendo, pred dirko dveletnih kasačev

noge. V tolažilni skupini je slavila Rebeka, zmagovalka lanskega memorialnega tekmovalja, ki jo je tokrat usmerjal Branko Puhar. Zadnja dirka je prinesla zmagoslavje največjemu zasebnemu rejcu kasačev v Sloveniji Marku Slaviču iz Ključarevec. Zmagala je Duena MS, ki jo je vodil Marko Slavič mlajši, pred Adonisom MS na vajehtih starejšega Slaviča in Faunom z voznikom Brankom Slano iz Ljutomer. Torej čista ljutomerska zmagava. J. Košnjek

Ivan Mukič iz Paliča, zmagovalec memorialne dirke maršala Tita. Njegov Lahor II je absolutni državni rekorder po kilometrskem času — Foto: F. Perdan

Najhitrejši jugoslovanski kasači med dirko

Petinštiridesete balkanske igre v atletiki Ljubljana '86

Jugoslavija v najboljši luči

Ljubljana, 7. septembra — Glavno mesto Slovenije in prenovljen stadion v Šiški sta postregla z res imenitnimi dosežki na lince športa. Nad 330 atletin in atletov iz šestih balkanskih držav je pokazalo pravo atletsko predstavo. Stadion v Šiški pridobil tudi nov svetovni rekord. Dosegla ga je enaindvajsetletna Bolgarka Jordanka Donkova v teku na 100 m ovire. Njen svetovni rekord je 12,26. V ekipni moški konkurenci so bili prvi Bolgari, Jugoslovani drugi, pri ženskah so slavile Bolgarkice.

Sodelovali so tudi Kranjčani. Bojan Rudež je bil četrti na 100 m, Goran Kabič je z novim slovenskim rekordom v desetboju zasedel izvrstno tretje mesto, maratonec Marko Dovjak pa je bil v najdaljši atletski disciplini sedmi. K odlični organizaciji te prireditve so veliko pomagali tudi Gorenjci. To je bil Timing iz Mojstrane, Iskra Delta Computer, v katerega štabu so bili dijaki kranjske gimnazije, in seveda sodniški zbor mednarodnih atletskih sodnikov iz Kranja.

Drugi dan je bila z novim svetovnim rekordom odlična enaindvajsetletna

Bolgarka Jordanka Donkova, ki je 100 m z ovirami pretekla v času 12,26. Letos ga je v tej disciplini izboljšala že štirikrat. Ljubljanski novi svetovni rekord ji daje tudi lepo spodbudo za jutrišnji nastop v Rimu, ko bo letošnji finale za atletski grand prix.

Naši atleti so v dveh dneh v obeh konkurencah osvojili sedem naslovov balkanskih prvakov ter devet srebrnih in deset bronastih odličij.

V naši reprezentanci so bili tudi trije člani AK Triglava iz Kranja. Goran Kabič, Bojan Rudež in Marko Dovjak

so bili odlični in so res izvrstno predstavljali kranjsko in gorenjsko atletiko. Najboljši med njimi je bil desetbojec Goran Kabič. Z novim slovenskim rekordom s 7.064 točkami je tretji in si je tako priboril prvo balkansko bronasto odličje. Odličjen je bil tekač na 100 m, Bojan Rudež. Z rezultatom 10,74 je bil četrti, kar je tudi njegov najboljši dosežek. Maratonec Marko Dovjak je bil sedmi, čeprav so njega pričakovali boljše uvrstitve.

Ekipni vrstni red — moški — 1. Bolgarija 232, 2. Jugoslavija 228, 3. Grčija 212,5, 4. Romunija 86, 5. Turčija 76, 6. Albanija 6; ženske — 1. Bolgarija 214, 2. Romunija 170, 3. Jugoslavija 138, 4. Grčija 73, 5. Turčija 24,5.

D. Humer
Foto: F. Perdan

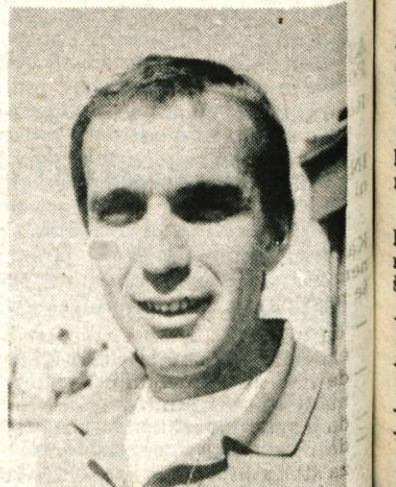
Goran Kabič, desetbojec, tretji, član AK Triglav iz Kranja:

»S 7.064 točkami mi je uspelo, da sem bil tretji. To je tudi novi slovenski in moj osebni rekord. Dosegel sem še dva osebna rekorda. V metu kopja in na 1500 m. Oba dneva tekmovalja sem naredil nekaj napak, ki so me stala še boljše dosežkov: prvi dan v metu krogle, drugi dan sem imel smolo pri metu kopja, saj sem si pri ogrevanju zvil levi gleženj, dober sem bil spet v teku na 1500 m.«

Bojan Rudež, sprinter na 100, četrti, član AK Triglav:

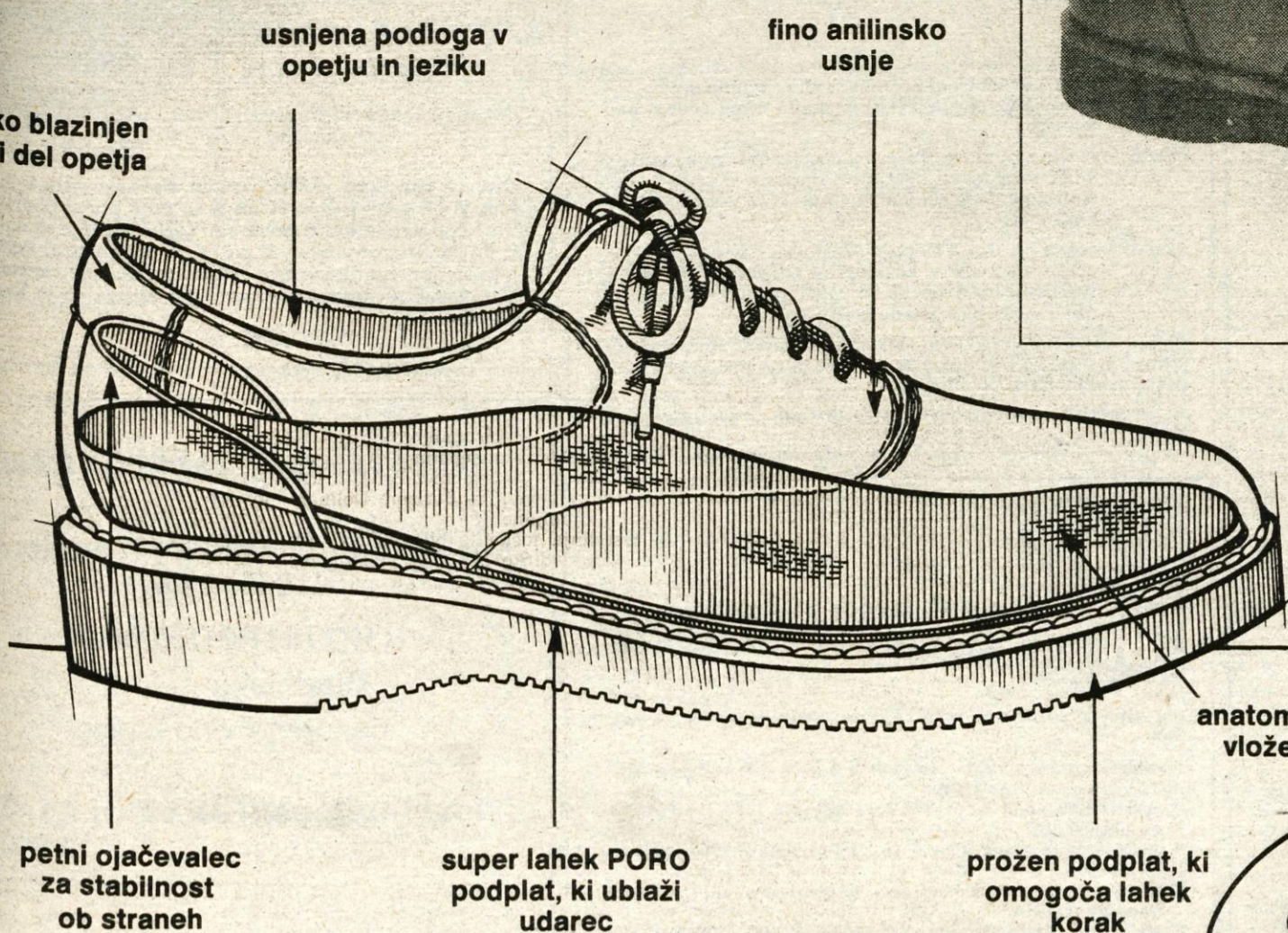
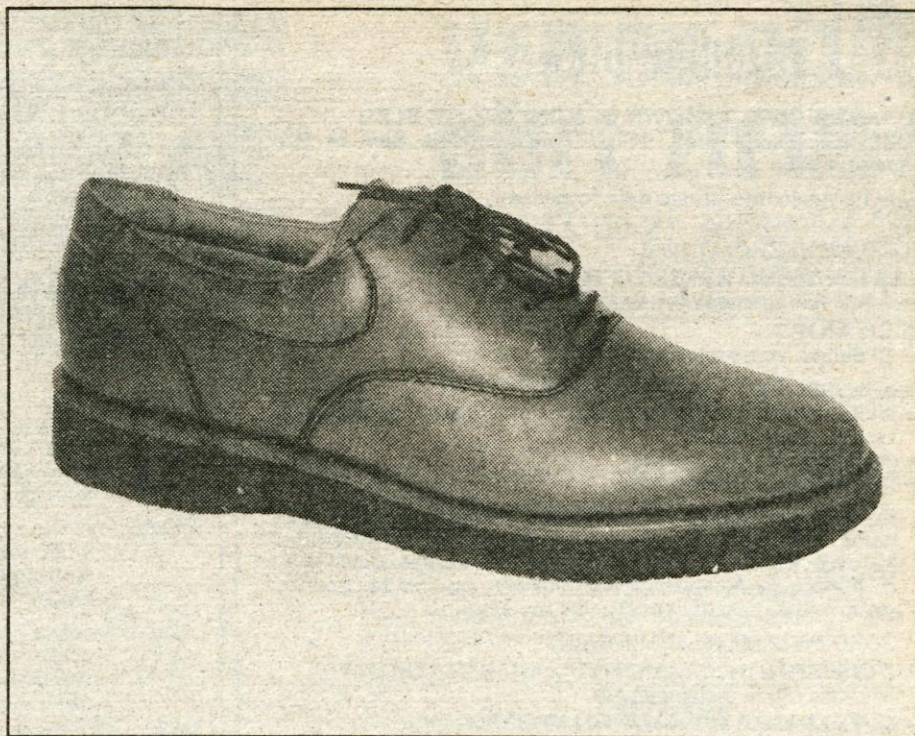
»Sem študent, star enaindvajset let, z atletiko se ukvarjam tri leta. Bil sem že dvoranski reprezentant in mladinski na balkanskih igrah v Mariboru. Tu sem bil drugi na 200 m, bili smo prvaki v štafeti na 4x100 m. Na dvoranskem triboju Italija : SZ : Jugoslavija sem tekla na 60 m 7,04, moj osebni rekord v tem teku pa je 6,89. Prvič sem za člansko reprezentanco nastopil sedaj v Ljubljani na 100 m. Bil sem četrti in z 10,74 dosegel svoj najboljši osebni rezultat v tej disciplini.

Marko Dovjak, maratonec, sedmi, član AK Triglav:

»Že dolgo nisem tekkel s takim in muko kot na tem maratonu. Z sedmih, osmih kilometrih me je prišlo in če bi tekkel samo zase, bi odšel. Toda tekkel sem naprej, za nas osebno točko in to je bila tudi moja najboljša zmagava doslej.«

MODEL, KI JE OSVOJIL AMERIŠKO TRŽIŠČE

IZBRALI SO ZA VAS

MERKUR KRANJ
 V MERKURJEVI prodajalni GRADBINKA na Primskovem v KRANJU, Žanova 3, smo razen dobre izbire raznovrstnega gradbenega materiala za individualno gradnjo stanovanjskih hiš in drugih objektov za gradnjo od temeljev do strehe opazili pestro izbiro keramičnih ploščic in sanitarne keramike raznih vzorcev in barv.

ZLIT-SALON POHIŠTVA

DETELJICA 10
 TEL. (064) 50 795

od 5. do 13. septembra 1986

POSEBNA PRILOŽNOST!
ZELO UGODNO!
 razprodaja opuščenih programov in vzorcev masivnega pohištva iz borovega in smrekovega lesa

- visoka kakovost
 - nasveti arhitekta
 - brezplačna dostava na dom

ODPRTO: od 8³⁰ do 19^h
 SOBOTA: od 8^h do 13^h

ZLIT
 ZDRUŽENA LESNA INDUSTRIJA TRŽIČ

ATELJE ZA PROSTORSKO PROJEKTIRANJE JESENICE
 Pod Gozdom 2, Jesenice

Razpisna komisija razpisuje prosta dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA
 ni reelekcija

Kandidat mora razen pogojev iz 511. člena Zakona o združenem delu in drugih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da ima visokošolsko izobrazbo gradbene, arhitektonske, ekonomske, organizacijske ali pravne smeri
- da ima pri opravljanju nalog s posebnimi pooblastili najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- da je moralnopolitično neoporečen
- da predloži program dela in razvoja delovne organizacije za štiriletni mandat

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na naslov delovne organizacije v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo« v 10 dneh po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem razpisu.

OSNOVNA ŠOLA DAVORINA JENKA CERKLJE NA GORENJSKEM

OSNOVNE ŠOLE OBČINE KRANJ s podružnicami

bodo vpisovale otroke, rojene leta 1980 ter januarja in februarja 1981, v prvi razred za šolsko leto 1987/88.

Vpis bo v soboto, 13. septembra, od 8. do 12. ure v vseh centralnih in podružničnih šolah.

K vpisu pripeljite otroka in prinesite njegov rojstni list ter enotno matično številko.

Osnovno zdravstvo Gorenjske, o. o.
 TOZD ZDRAVSTVENI DOM ŠKOFJA LOKA b. o.
 Stara cesta 10

razpisuje po sklepu delavskega sveta imenovanje

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA
 temeljne organizacije.

Kandidat mora razen z zakonom in družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da je zdravstveni delavec z diplomom medicinske fakultete ali delavec z diplomom II. stopnje ekonomske ali pravne fakultete,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- da ima organizacijske sposobnosti

Kandidati naj vloge s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: OZG, o. o. TOZD Zdravstveni dom Škofja Loka, Stara cesta 10, z oznako »razpis za IPO«. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 60 dneh po poteku razpisnega roka.

vezenine bled

TOVARNA ČIPKA, VEZENIN IN KONFEKCIJE BLED
TOZD Konfekcija Bled, TOZD Pozamentarija Bled in DS
Skupne službe

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

TOZD KONFEKCIJA BLED

I. SAMOSTOJNO KROJENJE II

— 1 delavka za nedoločen čas

II. ŠIVANJE I

— 10 delavk za nedoločen čas

Pogoji pod I. in II.

- šivilja oziroma tekstilni konfektor II ali tekstilno-obutveni konfektor
- eno leto delovnih izkušenj
- trimesečno poskusno delo

Če ne bo dovolj prijav za zasedbo omenjenih prostih del in nalog, bomo sklepali delovno razmerje tudi s pripravniki, ki imajo končano triletno tekstilno šolo konfekcijske smeri, nimajo pa še opravljenega strokovnega izpita. Rok za prijave je do zasedbe prostih del in nalog.

TOZD POZAMENTERIJA BLED

I. ČIŠČENJE IN MAZANJE ČIPKARSKIH STROJEV

— 1 delavec za nedoločen čas

II. VDEVALKA ČIPKARSKIH STROJEV

— 1 delavec za nedoločen čas

III. ČISTILKE

— 1 delavka v obratu Čipke Vintgar za nedoločen čas

— 1 delavka v obratu vezilnica Bled za nedoločen čas

Pogoji:

- pod I.
- končana osnovna šola
- trimesečno poskusno delo

pod II:

- IV stopnja strokovne izobrazbe oziroma poklicna šola tekstilne smeri
- trimesečno poskusno delo

pod III:

- končana osnovna šola
- trimesečno poskusno delo

Rok za prijave je do 19. septembra 1986.

DS skupne službe

I. SKLADIŠČNIKA V SKLADIŠČU SUROVIN

— 1 delavec za določen čas (za čas nadomeščanja delavke, ki je na porodniškem dopustu)

Pogoji:

- poklicna šola trgovske smeri
- eno leto delovnih izkušenj
- trimesečno poskusno delo

II. VODJE ODDELKA ZA ORGANIZACIJO IN AOP

— 1 delavec za nedoločen čas

Pogoji:

- diplomirani inženir organizacije dela - računalniške smeri - ali ustreznih poklic
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delovnih nalogah

Rok za prijave je do 19. septembra 1986.

Interesenti naj pošljejo prijave na naslov: Vezenine Bled, Kadrovska-splošni sektor, Kajuhova 1, Bled.

TOVARNA ŠPORTNEGA ORODJA p. o.
BEGUNJE 1, NA GORENJSKEM

Na osnovi 9. člena pravilnika o delovnih razmerjih, pravilnika o notranji organizaciji in seznamu del in delovnih nalog v DO Elan ter sklepa komisije za delovna razmerja DO Elan

objavljamo dela in naloge

1. ODDELKOVODJE II

**2. MANJ ZAHTEVNA DELA NANAŠALCA PREVLEKE
3. SESTAVLJALCA IZDELKOV IZ PLASTIKE**

Pogoji:

pod 1. — višja ali srednja šola strojne smeri, 2 oziroma 3 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih, pasivno znanje enega tujega jezika in trimesečno poskusno delo

pod 2. — četrta stopnja srednjega usmerjenega izobraževanja smer pleskar ali ličar, šest mesecev delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih in trimesečno poskusno delo

pod 3. — četrta ali tretja stopnja srednjega usmerjenega izobraževanja lesne, kovinarske ali pleskarske smeri, šest mesecev delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih in trimesečno poskusno delo.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi sprejema kadrovska služba Elan, tovarna športnega orodja Begunje na Gorenjskem, 8 dni po objavi.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku objave.

CENTER SLEPIH IN SLABOVIDNIH
DR. ANTONA KRŽIŠNIKA ŠKOFJA LOKA
Stara Loka 31

objavlja javno dražbo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. osebni avtomobil IMV Renault R 4 TLS, leto izdelave 1980, izklicna cena 300.000 din
2. osebni avtomobil lada 1200, leto izdelave 1982, izklicna cena 500.000 din
3. ekscentrična stiskalnica 30 ton, leto izdelave 1968, izklicna cena 400.000 din
4. ekscentrična stiskalnica 6 ton, leto izdelave 1974, izklicna cena 200.000 din
5. električni varilni aparat, leto izdelave 1965, izklicna cena 20.000 din
6. kultivator Homelite, leto izdelave 1975, izklicna cena 5.000 din
7. pisalni stroj Olivetti, leto izdelave 1972, izklicna cena 8.000 din

Javna dražba bo v ČETRTEK, 18. septembra 1986, ob 8. uri v Stari Loki 31.

Ogled je mogoč ob 7. uri na dan prodaje.

Javna dražba bo potekala po sistemu OGLEDANO — ODOBRENO. Najmanjši dvig ponudbe je 1.000 din.

Prometni davek ni vključen v izklicno ceno in ga plača kupec. Fizične osebe morajo plačati kupnino po koncu dražbe, pravne osebe pa v 15 dneh in pred prevzemom stvari. Kupec odpelje stvar na lastne stroške.

Iskra

ISKRA KIBERNETIKA
Industrija merilno-regulacijske in stikalne tehnike KRANJ,
n. sol. o.

Na osnovi sklepov komisij za delovna razmerja temeljnih organizacij razpisujemo prosta dela oziroma naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

**1. VODJE GOSPODARSKE PRIPRAVE PROIZVODNJE
TOZD ŠTEVCI**

in objavljamo naslednja prosta dela oziroma naloge:
TOZD ŠTEVCI

2. VODJE MONTAŽE ŠTEVCEV T3

TOZD RAZVOJNO—TEHNOLOŠKI CENTER

**3. ZAHTEVNEJŠA REZKALSKA OPRAVILA V PROTOTIPNI
DELAVNICI**

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

pod 1. — visokošolska izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri, 5-letne delovne izkušnje, znanje tujega jezika in pogoje, določene z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj
Mandatna doba za razpisana dela je 4 leta.

pod 2. — višješolska izobrazba elektrotehniške smeri in 5-letne delovne izkušnje

pod 3. — 3-letna srednješolska izobrazba kovinarske smeri — usmeritev rezkalec in vsaj 3-letne ustrezne delovne izkušnje

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj v 8 dneh po objavi na naslov: Iskra Kibernetika, Kadrovska služba, Savska loka 4, Kranj.

PLANIKA

Industrijski kombinat PLANIKA KRANJ

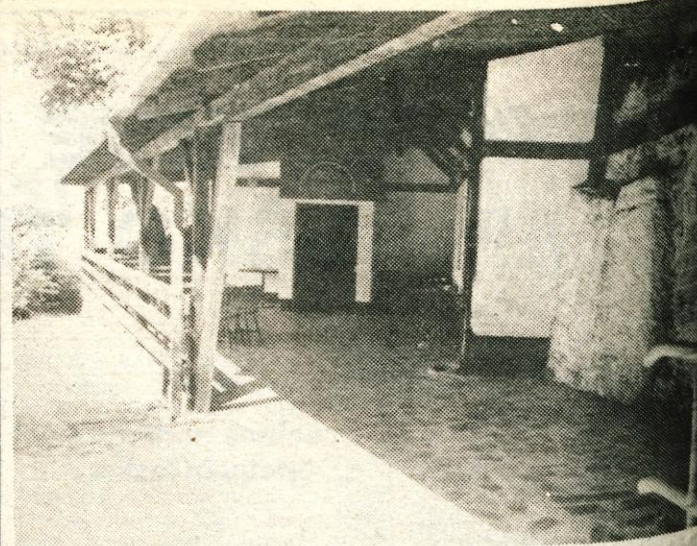
Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

VODENJE GRADBENIH INVESTICIJ

Zahtevamo: — visoko strokovno izobrazbo gradbene ali druge ustrezne tehnične smeri, 3 leta delovnih izkušenj, znanje enega svetovnega jezika, sposobnost vodenja in organiziranja, poslovna sposobnost in komunikativnost in uspešno opravljeno trimesečno poskusno delo.

Pisne ponudbe sprejme kadrovski oddelek v 8 dneh po objavi.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po poteku roka za vložitev prijav.

Dnevni bar Zora — Pod znano Bežkovo vilo v Kranju, kjer je bil pred časom Klub 2, so pred dnevi odprli prijeten lokal z imenom Dnevni bar Zora. Odprt je vsak dan od 9. do 24. ure, ob nedeljah pa od 16. do 24. ure. Posebnost tega prijetnega dnevnega lokala z vrtno je razpoložljiva glasba in domača hrana. Specialiteta pa je Savinjski zelodec.

STANOVANJSKA ZADRUGA KRANJ

posluje od ponedeljka, 7. septembra
1986, dalje

V NOVIH PROSTORIH
Mladinska

nekdanje Vino—pivo

Novi telefonski številki: 21-336
21-324

Iskra

ISKRA TELEMATIKA
Industrija za telekomunikacije in računalništvo, KRANJ, n. sol. o.

Komisija za kadrovske zadeve TOZD Tovarna tiskanega vezja objavlja prosta dela in naloge

1. EKONOMISTA TOZD

Pogoj: — diplomirani ekonomist, lahko tudi začetnik

2. STROKOVNEGA SODELAVCA

(za dela v tehnični službi)

Pogoj: — diplomirani inženir kemijske tehnologije ali diplomirani inženir metalurgije, lahko tudi začetnik

4. STROKOVNEGA SODELAVCA

(za dela v kontroli kvalitete)

Pogoj: — diplomirani inženir elektrotehnike, 1 leto delovnih izkušenj in znanje angleškega jezika.

5. SAMOSTOJNEGA TEHNIKA — KONTROLORJA

(za dela v kontroli kvalitete)

Pogoj: — elektrotehnik — elektronik, lahko tudi začetnik

6. SAMOSTOJNEGA TEHNOLOGA

— 2 izvajalca

Pogoj: — strojni tehnik, lahko tudi začetnik

7. VEČ DELAVCEV V PROIZVODNJI

Pogoj: — poklicna šola strojne, elektro, kemijske ali metalurške smeri

Kandidati naj za prosta dela pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih delovnih izkušenj v 15 dneh po objavi na naslov: Iskra Telematika, Kadrovska služba, Ljubljanska cesta 24/a, Kranj.

In jaz živim še v ljubljenskih osehah in predmetih,
kakor živeli oni so z menoj v minulih letih.
(Ada Škerl)

V 87. letu starosti nas je po dolgi bolezni zapustil naš dragi
oče, dedek, brat, svak in stric

JANKO SICHERL

prosvetni delavec v pokoju

Od dragega pokojnika se bomo poslovili v sredo, 10. septembra 1986, ob 16. uri na kranjskem pokopališču.

Njegovi: hčerka Jožica, sin Pavle z družino, brat Stanko, sestri Štefka in Jelica ter drugo sorodstvo

Kranj, Ljubljana, Črnuče, Domžale, 8. septembra 1986

SUKNO ZAPUŽE

Na osnovi sklepa komisije za MDR pri Sukno, TOZD Tekstilna tovarna Zapuže objavljamo naslednja prosta dela in naloge:

1. VZDRŽEVALCA PARNIH IN VODNIH INSTALACIJ

Pogoj: — končana šola kovinarske smeri oziroma strojništva — IV. stopnja zahtevnosti in 1 leto delovnih izkušenj.

2. STRUGARJA

Pogoj: — končana šola za oblikovanje kovin — IV. stopnja zahtevnosti in 1 leto delovnih izkušenj.

3. KURJAČA VISOKOTLAČNEGA KOTLA

Pogoj: — končana šola kovinarske oziroma elektro smeri — IV. stopnja zahtevnosti, opravljen tečaj za kurjača visokotlačnih kotlov — delovna organizacija nudi možnost pridobiti usposobljenost za kurjača VTK.

4. POMOČNIKA KURJAČA

Pogoj: — končan 8 oziroma 6 razredov osnovne šole in 1 leto delovnih izkušenj.

5. ČIŠČENJE MIKALNIKOV IN TRANSPORT

Pogoj: — končan 8 razredov osnovne šole in 1 leto delovnih izkušenj.

6. MIZARJA

Pogoj: — končana šola za mizarje — IV. stopnja zahtevnosti in 1 leto delovnih izkušenj.

K sodelovanju vabimo več NK delavk za opravljanje del in nalog predenje in mikanje.

Komisija za medsebojna delovna razmerja pri delovnih skupnosti skupnih služb objavlja prosta dela in naloge:

REFERENTA ZA IZVOZ

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

— izobrazba VII. oziroma VI. stopnje ekonomske ali tekstilne smeri, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj in aktivno znanje enega tujega jezika.

Delovno razmerje bodo kandidati sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Vloge sprejema splošno — kadrovski sektor v 8 dneh po objavi na naslov: Sukno Zapuže, Begunje. O rezultatih bodo prijavljeni kandidati obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Dom Triglavske 31. divizije na Ermanovcu odprt

Poplačan desetletni trud

Ermanovec, 7. septembra — Deset let so sovodenski planinci trdo delali, da je njihov dom odprt. Opravili so 10.200 prostovoljnih delovnih in strojnih ur in potrošili 5,8 milijona dinarjev. S pomočjo pa se je izkazalo tudi združeno delo iz Sovodnje in škofjeloške občine.

Dom Triglavske 31. divizije na Ermanovcu je 95-odstotno narejen. Manjka še nekaj notranje opreme, in spomladi bo začela nova prijetna planinska postojanka redno obratovati. Člani PD Sovodnje so zbirali denar za gradnjo na vse načine, sami so veliko naredili, dobili so razumevanje in pomoč okoliških kmetov in sovodenskih delavcev, pomoči pa jim niso odrekale tudi nekatere druge delovne organizacije iz škofjeloške občine ter Planinska zveza Slovenije. Na procelju doma, projektiral ga je Peter Pokorn, je politkomisar 31. divizije Ivan Franko-Iztok odkril ploščo, ki jo je izdelal Tone Svetina, slavnostni govornik pa je bil predsednik Planinske zveze Slovenije Tomaž Banovec. »Pri gradnji planinskih postojank je delovni dan daljši kot običajno,« je dejal. »Vendar to, kar delamo planinci zase, delamo tudi za druge. Vsa naša država je hribovita, saj je njena povprečna nadmorska višina 600 metrov, nad 1000 metrov visokih površin pa je več kot merita skupaj Slovenija in Makedonija ali vsa Švica. Tudi to, kar planinci gradimo v gorah, ohranja življenje tako visoko. Žal povsod v državi ni tako. Hribovita področja se prazni-

jo. Prostovoljno delo, tako pri gradnjah kot v organizaciji sami, bo še dolgo spremljevalec planinstva.«

»V skupnosti borcev 31. divizije smo z veseljem sprejeli pobudo slovodenskih planincev za poimenovanje doma po tej enoti,« je dejal Ivan Franko-Iztok. »Ta odločitev ima globlji pomen za negovanje tradicij narodnoosvobodilnega boja. Ermanovec leži na območju, kjer je bila operativna baza 31. divizije in 9. korpusa. Tu je potekala stara meja med Italijo in Jugoslavijo, tu je bilo najbolj zahodno bojišče v Jugoslaviji, odločilno za priključitev Slovenskega Primorja k Jugoslaviji. 9. korpus je pri tem odigral odločilno vlogo. Naj se popotniki ob imenu tega doma spomnijo, da so ti kraji ostali slovenski zaradi našega boja, da so tukajšnji ljudje skupaj z borci dali vse, kar so imeli.«

»Ta odločitev ima globlji pomen za negovanje tradicij narodnoosvobodilnega boja. Ermanovec leži na območju, kjer je bila operativna baza 31. divizije in 9. korpusa. Tu je potekala stara meja med Italijo in Jugoslavijo, tu je bilo najbolj zahodno bojišče v Jugoslaviji, odločilno za priključitev Slovenskega Primorja k Jugoslaviji. 9. korpus je pri tem odigral odločilno vlogo. Naj se popotniki ob imenu tega doma spomnijo, da so ti kraji ostali slovenski zaradi našega boja, da so tukajšnji ljudje skupaj z borci dali vse, kar so imeli.«

● Miha Počnik, častni predsednik Planinske zveze Slovenije: »Inicijativnost sovodenskih planincev pri gradnji doma je treba samo pohvaliti. Dom stoji na območju, ki je planincem bolj od rok. Prvič sem na Ermanovcu. Mlad sem hodil bolj po visokih hribovih, sedaj pa je čas za obisk tudi nižjih. Med vojno sem sicer bil v tem koncu, vendar na Ermanovcu nikoli.«

● Lojze Bogataj, direktor Termopola: »Na nov dom smo ponosni, saj je kar polovica delavcev Termopola članov Planinskega društva Sovodnje. Pobudo za gradnjo so dali planinci, mi pa smo jim pomagali z denarjem in gradbenim materialom. To je bila le ena od akcij v Sovodnju. Lani smo uredili telefonijo, kraj ima nov gasilski dom, razvila pa se je tudi sama tovarna. Pomagali smo odpravljati posledice žleda. Skratka, delamo na vseh koncih in prostovoljnega dela je povsod veliko. Snujemo pa že načrte za prihodnost. Ubadamo se s projekti za novo kulturno dvorano. Čakajo nas še neasfaltirane ceste. V našem koncu je zelo živahno in ljudje imajo pri tem največ zaslug.«

● Slavko Hribar, predsednik Planinskega društva Sovodnje in najzaslužnejši za gradnjo doma: »Prehlajen sem in noga me boli, ker sem včeraj nesrečno padel. Vendar se počutim čudovito, tako kot nikdar doslej. 40 let sem član planinske organizacije in dobil sem Bloudkovo priznanje, vendar sem danes srečnejši kot sem bil ob prejemu tega priznanja.«

F. Košnjek

F. Košnjek

Prvi dnevi v vrtcu

Kdaj bo prišla moja mamica?

Kranj, 5. septembra — Prehod iz maminega ali babičinega objema v jasli oziroma vrtec je ena prvih bolečih sprememb v otrokovem življenju. Minuli teden je bil za novince prvi. Kako so se vključili v novo okolje, družino, življenje, smo pogledali v kranjskem vrtcu Ciciban.

Novinci jokajo, mi, ta veliki, pa že dolgo vemo, da je v vrtcu zabavno!

»Najhuje je bilo prva dva dneva, v ponedeljek in torek,« je povedala vzgojiteljica Silva Pirc, ki ima v skupini dve do tri leta starih malčkov osem punčk in dvanajst fantkov. »Vsi so novinci; nekaj jih je prišlo iz jasli in varstvenih družin, večina pa iz domačega varstva. Zanje je najtežje. Zjutraj ni šlo brez joka, potem pa so se tudi oni lepo vživeli. Prva dva dneva so starši prišli prej ponje, tako da varstveni dan ni bil tako dolg. Zdaj že vsi spijo v vrtcu. Posebnih problemov ni.«

Bilo je ravno pred kosilom, ko so po dveurni igri na dvorišču vrtca posedli za mize. Dane je uganil, da bo za kosilo kruh, Urša, da bo jabolko. Pa nobeden od njiju ni imel prav. Bila je juha, pa govedina z omako in štruklji, solata, za posladek pa še sadna kaša s smetano. Mmmm! Čeprav komaj dveletniki, so večinoma že vsi spretno zajemali iz krožnikov. Nekaterim je priskočila na pomoč vzgojiteljica ali pa varuška.

»Danes se pozna, da je petek, konec tedna,« je dejala tovarišica Silva. »Otroci so že utrujeni in malce bolj čemerni. Najhitreje jih potolažim, če za pojem, včasih pa moram tega ali onega tudi vzeti v naročje.«

Aljaža je najbolj zmagovalo, čeprav je menda ves teden od sile korajžno prenašal življenje v novi družini. Zdaj

je prišlo za njim, kot pravimo. »Kdaj bo prišla moja mamica?« je zajokal pred kosilom in potem še parkrat med njim. Za Aljažem je povzel še Boštjan, a je bila k sreči lakota silnejša in je vabljivejšo od hrepenenja po mami, cah, tako da do množičnega izbruh žalosti ni prišlo.

Ziga je celo dejal, da je v vrtcu dobro, zgovorna sosedica Urša pa je povedala, da se igrajo, pojejo, plešejo, da pravzaprav v vrtcu čisto zabavno.

»Kdaj se bodo docela vživeli, je odvisno od vsakega otroka posebej. Nekateri, zlasti tisti, ki so že iz jasli ali varstvene družine vajeni kolektivna, so že dobri, pri večini drugih traja nekaj dlje, včasih tudi mesec dni,« je dejala vzgojiteljica Silva Pirc, ki bo skupino spremljala tja do male šole.

H. Jelovčan

Čevlji, škorenjci. V prodajo je šlo vse, kar se je pokazalo na polici.

Če je to kakšna nedelja...!

Tudi to je za noge

najmanj, čeprav so bili razen vseh gorenjskih »šuštarjev« zastopani še vsi gorenjski coklarji, copatarji, izdelovalci škorenjcev za v disko ali onih za v hlev ali dež. Ljudstvo se je trlo in suvalo med stojnicami sladolarjev, krznarjev in slaščičarjev, usnarjev in pasarjev, plastičarjev in spominkarjev, trikotažerjev in jermenarjev, izdelovalcev igračk in mačk proti kurjim očesom... Utrudila jih je gneča in nič čudnega, da so kljub slabemu datumu zasedli vse gostinske lokale.

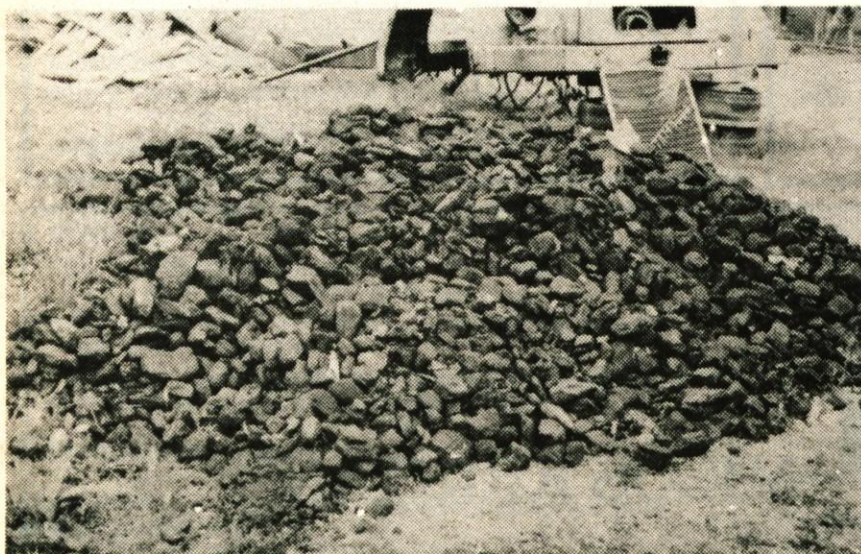
Največ lepega so videli tisti, ki so si privoščili ogled modne revije pri predilnici. Tu so jim brhke baletnice skupine Lena prikazale vse, kar naši pripravljajo novega za naslednjo sezono v Peku, Almiri, Elkroju, tržiških Oblačilih, kamniškem Utoku... Enkratlen je bil pogled na lepo rejena Ota Pestnerja sredi dragocenih lisičjih kozuhov... Sanje ob praznih denarnicah...

Vsa čast tržiškimi miličnikom, ki so tako mojstrsko usmerjali vse to strašno »plehovje«, ki je drlo z vseh strani v Trziče, da je šlo vse gladko kot po maslu. D. Dolenc

Bila je »šuštarska«

Vroč dan je bil v nedeljo in v Trziču med stojnicami je bilo še bolj vroče. Tokrat je bila pod belimi platn-

nimi strehami živopisna ponudba. Kaj vse niso prinesli trgovci in obrtniki! Zdelo se je, da je čevljarjev še

»Vremog na ogled postavi — Postavil ga je Senčurjan Ivan Benedičič, ki se mu je na oko zdelo, da ga je precej manj kot ga je pri Merkurju naročil. Pa še slab je bil, z obilico prahu. Pritožil se je in v Merkurju so mu takoj priznali reklamacijo. Mar ne bi bilo pametneje in ceneje, če bi že prvič pripeljali pravšno mero dobrega premoaga? Morda bodo začeli tako delati, ko se bo po Gorenjski našlo še več »sitnih« kupcev? — Foto: F. Perdan

MERKUR KRANJ

Otroci, pozor

Živ žav, ki ga bodo v soboto, 13. septembra, že šestič pripravili pri Šempetškem gradu v Stražišču, bo ravno tako, če ne še bolj živ kot vsa leta doslej. Na velikem odru, ki je letos dobil novo podobo, se bodo izmenjavali pevci, folkloristi, ansambli, plesalke izraznega plesa, recitatorji in igralci, odrasli in otroci, znani in neznani, vse pa bo vodil Bojan Rakovec. Seveda bo na odru, za in pred njim tudi nepogrešljivi Andrej Šifer.

Tudi vi boste lahko nastopali, saj bo za manj pogumne pripravljen oder sramežljivih, tisti pa, ki boste zadosti dobri in pogumni za nastop na velikem odru, boste imeli priložnost, da vas posebna komisija izbere za nastop. Razen tega boste lahko oblikovali figurice iz gline, barvali, risali (mamicam naročite, da vam ne smejo obleči najlepših hlač), kegljali, metali žoge in obročke ter se igrali različne igrice. Za vse bo dovolj zabave in če boste s seboj pripeljali starše, tudi njim ne bodo težni in lačni.

Prizadevni organizatorji pa bodo poskrbeli tudi za vaše želodčke. Največ bo bonbonov, pekli pa bodo tudi palačinke in krompirček. Manjkala ne bo hrenovka v štrukli, pripravili pa bodo tudi piškote v obliki Živ žava. V soboto pridite v Stražišče, in ne bo vam žal. (dg)

Še vedno vaš najboljši naslov za nakup v Avstriji:

SPAR MARKET SPAROVEC
STRUGA — Strau,
tel. 9943-4227-2349

Pozabljeni drog — Precej dolgo že leži v travi ob cesti pri pošti na Češnjici v Železnikih drog javne razsvetljave. Mogoče ga graditelji križišča in javne razsvetljave zdaj ne nameravajo postaviti, vendar drog ni več uporaben, ker ga je načela rja. (jk) — Foto: F. Perdan

